

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXXV Birželis – June 28, 1990 Nr.25

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Raudų matas

Ar ne per daug verkšlename?

Vytautas Meškauskas

Prieš akis guli birželio 6 d. ATGIMIMAS. Viename pirmojo puslapio straipsnyje SKAUSMINGAS SUSTINGIMAS skundžiamasi, kad antrasis Sąjūdžio seimas nepajėgė Lietuvai duoti ateities programos, o be jos –

"Šiandien Respublikoje, net ir Aukščiausioje Taryboje bei vyriausybėje, niekas negali pasakyti, koku keliu eis nepriklausoma Lietuva ... Galima mėginti kurti švediško tipo socialdemokratinę valstybę. Galim eiti liberalaus kapitalizmo keliu. Tačiau Lietuvoje nėra nė vienos politinės partijos, kuri sugebėtų sąmoningai ir aiškiai pasiūlyti tokią programą, todėl faktiškai nėra iš ko rinktis."

Kitame to paties puslapio straipsnyje LIŪDNO VAIZDO DISPEČERIAI, Kęstutis Jaskielevičius rašo:

"Estijos Albertas Norakas (vyriausybės patarėjas) įteikė savo vyriausybės programos projektą ir paprašė lietuviškojo. Bet Lietuvos vyriausybė net 100-ą Nepriklausomybės dieną veiklos programos net nepradėjo rengti ..."

Panašiai ir kituose laikraščiuose. Štai LITERATŪROS IR MENO skaitytojas mūsų Atlanto pusėje, rašytojas Kazys Almenas pasipiktino to rašytojų organo pirmojo 'blokadinio' numerio straipsniu "MES NIEKAM NEREIKALINGI". Pasak Almėnų, jokia tauta nei teisinasi, nei didžiuojasi dėl savo reikalingumo, nei juo labiau verkšlena.

Jei tai klausimas, atsako nereikia toli ieškoti.

"Jį žinome. Būtent: ne tik kad nesame reikalingi – kai kuriom tautom būtų daug parankiau, jei mūsų nebūtų. Ir kryžiuočiams kadaise, ir lenkams, ir, žinoma, rusams – nuo caro laikų iki dabar. Ar dėl to mes raudosim? Piktinsimės? Ar net nustebsim? Manau kiekvienas atsakys – ne! Esame čia prie Nemuno, ir žadam būt. O jei tai kam nors 'nereikalinga', tai įsikibsim dar tvirčiau."

Žinoma, esant spaudos laisvei, vyriausybės ir įstatymo leidimo organams kritikos netrūksta. Ir labai teisingos. Tačiau ir mūsų Steigiamojo, bei jį sekusiųjų seimų stenogramų lektūra ne daug džiaugsmo teikia.

Pagaliau net viso pasaulio istorija yra tragedija dėl atskirų valstybių valdomųjų organų savo uždavinių nesu-

pratimo. Tik kai kurias, atrodo, visai ne dėl jų kaltės ar nuopelno, saugojo Apvaizda. Negaliu užmiršti Bismarko posakio, kad Dievas pats rūpinasi kūdikiais, girtuokliais ir Amerika.

Posakis, atrodo, tinka ir šiandien, gal net pridėjus prie globojamųjų objektų ... Lietuvą. Iš tikro, jei palyginti dar visai neseniai apie suverenumo perėmimą į savo rankas net kalbėti atrodė per anksti, nūdien suverenumą deklaruojančių respublikų skaičius vis auga. Paskutinėm dienom suverenumą akcentavo Uzbekistanas, Moldavija ir, svarbiausia, pati Rusija!

Gyvename tautinių valstybių amžiuje. Braška Jugoslavijos federacija, sustiprėjo kalbos apie Quebeco pasitraukimą iš Kanados. Antra vertus, beveik visos tautinės valstybės supranta ir bendros rinkos reikalą.

Baido persitvarkymo proceso lėtumas. Pavyzdžiui Rusijos respublika savo prezidentu išrinko B. Jelciną, tačiau kompartijai, kuriai vis dar priklauso 11 milijono narių, savo pirmininku išsirinko atžagareivį aparčiką Plozkovą, kuris ilgisi praeties. Optimistai tikisi, kad tai prives prie partijos skilimo ir naujos socialdemokratinės partijos formavimosi. Kol kas tačiau tai prisideda prie dabartinio chaoso išlaikymo, kuriame ir mūsų valdžia negali daug ką padaryti, net jei visai aiškiai žinotų ko nori.

Korp. Neo-Lithuania vyr. valdybos skaitomas nutarimas pakelti į senjorus Tomą Enčerį. Prezidiume sėdi: arbiter elegantiarum V. Mažeika, sekr. V. Jonušienė, pirm. J. Enčeris (Lietuvos), pirm. J. Lendraitis, skaityto vicepirm. A. Gulbinienė. Prie vėliavos V. Morkutė, dr. A. Arbas ir K. Rudaitytė.
V.A. Račkausko nuotr.

Neolituantai pagerbė Juozą Enčerį

Mecys Valiukėnas

Korp! Neo-Lithuania (išcivijoje) vyriausioji valdyba, pirmininkaujama fil. Jurgio Lendraitio, 1990 m. birželio 9 d. Lietuvių tautiniuose namuose, Chicagoje, surengė vakaronę (balių), skirtą fil. Juozui Enčeriu pagerbti. Gerbiamasis Juozas Enčeris, 1939-40 m. šios Korporacijos pirmininkas, bolševikų kalintas Kauno, Vilniaus-Lukiškių kalėjimuose, Sibiro

Už tat gal linksmiausia žinia iš Lietuvos yra vietos įmonių ieškojimas kontaktų su kitų respublikų laisvėjančiom įmonėm dėl abiem pušm reikalingų sandėrių.

Iniciatyva iš apačios karta atstoja iniciatyvos iš viršaus trūkumą.

gulaguose (1940-1954)... Šiuo metu su sūnumi Tomu, elektros inžinieriu, vieši Amerikoje. Dalyvavo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seime, lankėsi Kalifornijoje, demonstravo Washington, o pastaruoju metu poilsiauja pas kolegas, Indianoje...

Į susitikimą su kol. Juozu Enčeriu atvyko apie 130 asmenų, kurie lengvai galima dalinti maždaug per pusę, į "Kauno" ir "užsieniečius" neolituanus, arba kol. Eglės Juodvalkės terminais, į nublukusių ir ryškių spalvų kepuraites...

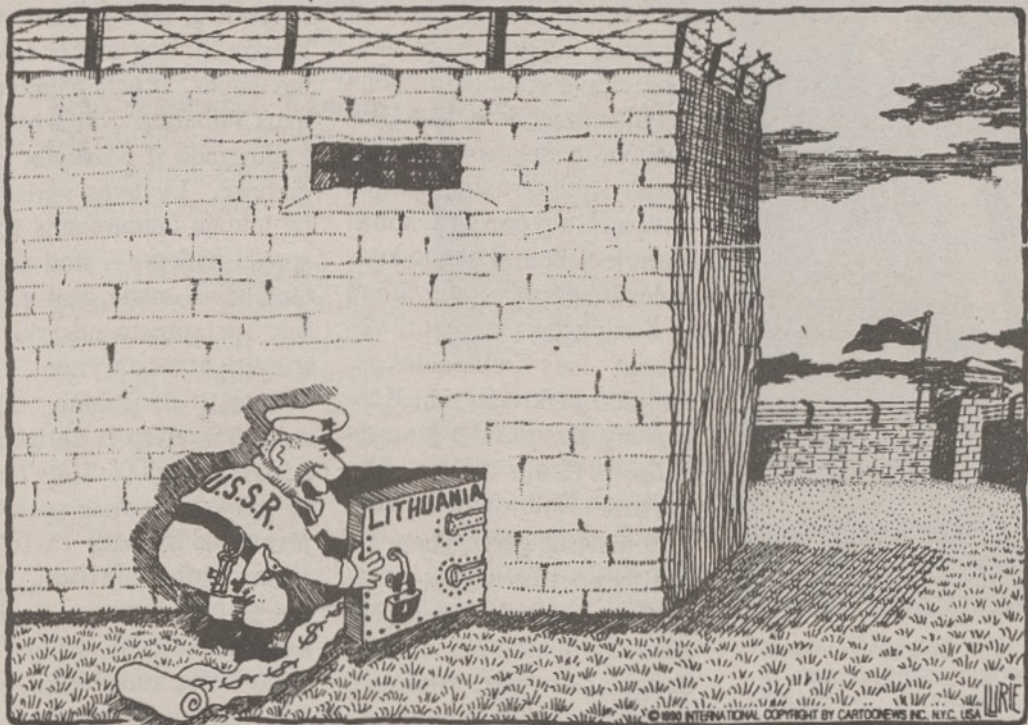
Susitikimo slinktis. Į salę įnešama Korp! Neo-Lithuania vėliava. Ją lydėjusieji vyr. valdybos nariai ir

kol. Juozas Enčeris susėdo prie prezidiumo stalo. Nuaidi himnas. Kol. Jurgis Lendraitis tarė žodį, sveikindamas Juozą Enčerį, esantį su mumis, praėjusį sunkiai įsivaizduojamą gyvenimo kelią ir išlikusį principingu lietuviu. Tolesnę programą vesti pakviestas kol. Vaclovas Mažeika.

Pakviesta Korp! vicepirmininkė fil. Audronė Gulbinienė perskaito vyr. valdybos nutarimą, atsakant į jo pareikškimą, suteikti Tomui Enčeriu šios korporacijos spalvas ir teises. Kol. Tomas, dipl. inžinierius čia pat duoda priesaiką ir gauna kepuraitę, juostą ir ženkluką. Salėje nuskamba spalvų daina.

Pirmininkaujantis kviečia kol. Joną Jukūną, paryškinti kol. Juozą Enčerį asmenybę. Kol. Jukūnas trumpai pagarsina Juozą Enčerį biografinius duomenis ir jo, katorgininko, kelią, kaip ir neolituano laisvėjančioje Lietuvoje atliktus darbus: Korp! 67m. sukakties paminėjimą Kaune, pastangas atgauti nuo savus namus ir atsteigimą Korp! Neo-Lithuania Vytauto Didžiojo Universitete, Kaune.

Pagarsinamas Korp! vyr. valdybos nutarimas, pagal kurį kol. Juozas Enčeris, už darbuotę Lietuvai ir Korporacijai apdovanojamas Korporacijos žiedu. Ir tai čia pat atliekama.

Prieš išeidamas, tegul sumoka 33 milijardus dolerių už 50 metų svetingumą.

(Nukelta į 7 psl.)

Kaip atrodo Centro Europa susijungus Vokietijai? - Rytprūsių ateitis. - Naujokų šaukimas Lietuvoje.

Vokietija sparčiai artinasi prie susivienijimo, nors dar liko visa eilė techninių klausimų. Rytų Vokietija, pvz., dar turi vėl suskilti į penkias autonomines valstybes, kurias sovietai panaikino.

Svarbenis klausimas yra – ką už Vokietijos susivienijimą nori sovietai. Kol jie dar turi stiprią kariuomenę Centro Europoje, įskaitant Vokietiją, tol Vakarai negali nusiginkluoti iš savo pusės. Tokioje situacijoje išlaidos krašto gynybos reikalams yra sunkiai pateisinamos.

Londoniškis THE ECONOMIST taip samprotuoja:

Vakarai iš Gorbačiovo laukia dviejų dalykų. Kol kas jis oficialiai dar nesutiko, kad Vokietija gali priklausti prie NATO. Jis taip pat nepasirašė Vienos sutarties, kuria kariuomenės Centro Europoje sumažinamos pusiau. Optimistai laukia, kad jis nori galimai daugiau išsiderėti už tuos du dalykus. Pesimistai būkštuoja, kad jis nori žymiai daugiau: Vokietijos pasitraukimo iš Nato, amerikiečių pasišalinimo iš Europos ir Atlanto Sąjungos galo. Dėl to demokratijos turi būti labai atsargios.

Tiesa, kad Vokietijos susijungimas, Varšuvos pakto sugriuvimas, pakeitė Europos karinę aritmetiką. Dėl to sovietai turi pagrindo prisibijoti ateities. Sovietus galima būtų nuraminti trim kariniais ir vienu tariamai politiniu susitarimais.

Vienoje galima būtų sutikti su didesne sovietų armija Europoje. Iki šiol čia buvo tariamasi, kad nei vienas kraštas tarp Atlanto ir

Uralo neturėtų didesnės kariuomenės, negu tam tikras NATO plus Varšuvos pakto bendro karių ir ginklų procentas. Jei, pavyzdžiui, sovietams būtų leista turėti to skaičiaus 35%, sovietai turėtų ir toliau didžiausią armiją Europoje, kuri galėtų ją apginti nuo bet kokio puolimo.

Taip pat galima susitarti dėl NATO kariuomenės dydžio. Sumažinus NATO pajėgumą, vokiečiams proporcingai tektų patiekti tai sąjungai tik 7 divizijas, tuo tarpu Sovietija, pagal aukščiau minėtą apskaičiavimą, galėtų turėti 50 divizijų. Sovietams taip pat galima būtų leisti per ateinančius kelis metus dar laikyti savo armijos dalį Rytų Vokietijoje su sąlyga, kad ir NATO ten gali pasiųsti kiek savo karių.

Tie kariniai susitarimai galėtų būti papildyti, duodant daugiau teisių Europos Saugumo ir Bendravimo Konferencijai, kuri iki šiol buvo tik pasikalbėjimų klubas. Ji galėtų turėti nuolatinę būstinę ir nuolatinį sekretariatą. Ji galėtų siųsti savo tarptininkus į konfliktų (kaip Transilvanijoje tarp vengrų ir rumunų) vietas.

Visa tai turėtų nuraminti Gorbačiovo baime, jei jis tokią turi dėl savo sienų apsargos. Būtu gerai, kad vokiečiai dar kiek prisidėtų prie likusios Vokietijoje sovietų kariuomenės išlaikymo. Būdami demokratinės Europos centre, sovietų kariai atrodytų ir jaustųsi kaip muziejaus eksponatai. Vokiečiai galėtų iš dalies padengti ir sovietų kariuomenės išsikraustymo

mo ir jos kur kitur įkurdinimo išlaidas.

Vokiečiai taip pat žada, iš savo pusės, 'plačius kreditus' Sovietijai, bet niekam iš to dar ilgai nebus naudos, nes sovietai nepravedė reikalingų ekonominių reformų. Jie galėtų nudelsti savo kariuomenės atitraukimą, tačiau dėl to ir patys turėtų nuostolių.

...

Savaitei nuo tų eilučių paskelbimo praslinkus, abiejų Vokietijų parlamentai jau buvo priėmę vienodai skambančius susijungimo įstatymus. Bonnos seimas už sutartį pasisakė 445 balsais prieš 60, o Rytų Vokietijos 302 prieš 82. Čia prieš balsavo komunistai, kurių vadas Gregor Gysi nutarimą susijungti pavadino 'prievaratos aktu', už ką susilaukė švilpimo ir nedraugiškų šauksmų.

Abu parlamentai priėmė rezolucijas, kuriomis sienos su Lenkija laikomos neliečiamomis ir galutinėmis. Ta proga Kancleris Kohl rado reikalo pabrėžti, kad vokiečių ištremimas iš jų tėviškes, priskirtos Lenkijai, buvo neteisėtas aktas. Rezolucija Vakarų Vokietijos parlamento buvo priimta 487 balsais prieš 15, daugiausiai ištremtųjų atstovų balsų, trim susilaikius.

...

O kaip bus su Karaliaučium ir jo apylinkėmis? Mes jau minėjome idėją ten įkurti apie 200.000 dar Sovietijoje likusių Volgos vokiečių, karometu netekusių savo tautinio židinio. Iš jo jau nieko neliko ir jei naujai kurtis, geriau būtų Rytprūsiuose. Sovietijai netekusioje šiaurinėje tos teritorijos dalyje dabar gyvena mažiau kaip 800 tūkstančiai žmonių, o prieš karą ten gyveno 1,2 milijonas. Yra daug tuščių vietų, neapdirbamos žemės. LIETUVOS RYTAS rašo, kad neseniai Sueddeutsche Zeitung citavo Kaliningradskaja Pravdos pranešimą, kad Gorbačioviui pateiktas planas paversti Rytų Prūsiją Kinijos pavyzdžiu ypatinga zona! Kurioje nebūtų pasienio kontrolės ir apgyvendinti į Sibirą ir Kazachstaną nutremti vokiečiai. Pats Kaliningradas galėtų būti perkrikštytas į Kantogradą, tame krašte gimusio filosofo Kanto garbei. Dabartinis Kaliningradas daugiau panašus į Irkutską ar kitą Rusijos provincijos miestą. Jame, kaip prieš karą, gyvena 400 tūkstančių žmonių, daugiausiai rusų, baltarusių ir ukrainiečių. Lietuvių viso-

■ Iš kitos pusės

Neseniai girdėjau vieną ponį sakant: tai gerai, kad gyvenam Amerikoje ir išmokom anglų kalbą – galime suprasti, ką jie ten Lietuvoje rašo! Įrodymui ji perskaitė iš GIMTOJO KRAŠTO birželio 6 d. numerio:

"Prasidėjus ekonominiams ir psichologiniams presingul..."

Taip rašo Algis Petrulis. Tame pačiame psl. jam nenusileidžia Algimantas Semaška:

"Ypač po mūsų premjerės K. Prunskienės vojažo į Šiaurės Ameriką..."

Jį aplenkė ATGIMIMAS, pakeldamas Prunskienę į premjerministre, o Lenkijos min. pirmininką tituluodamas premjerministru.

Grįžtant prie Gimtojo Krašto, ten 3 psl. Rimvydas Paleckis kalbasi su lenkų neoliberalizmo teoretiku Bogdanu Šliachta. Tas jį mokes:

"Posttotalitarinėje sistemoje dar nėra tokio visuomenės sluoksnio, kuris galėtų užtikrinti konsensusą".

Beje, aukščiau minėtas Algis Petrulis savo straipsnį 3-psl. baigia:

"Gyvenimas neturi stopkadro".

To žodžio ir užsienyje gyvendamas nesuprasi. Beje, vardus pabrėžiau, nes jie tokie gražūs, lietuviški ir kažkaip nelabai derinasi su jų savininkų vartojama kalba.

Idomu, kad nepaisant angliško žodžių antplūdžio, daug kur svetimi vardai rašomi kaip ištariama – tiksliau, kaip rašytojas mano, kad taip turėtų būti ištariama. Pvz. ATGIMIME matau Kurtą Shulerį, nors tame pačiame numeryje, rašant apie Valdą Adamkų, minimi Bush'as, Reilly, Glenn ir Kennedy. Beje, tame straipsnyje minima, kad "amerikiečiai sutrumpino Valdo pavardę". Nelabai tuo tikiu, nes pavardės pas mus trumpina patys jų savininkai. Ne vienodai tame savaitraštyje pristatoma ir Sovietija. Vietomis jau SSSR, kitur dar TSRS.

Pagalčiau besidžiaugiant rašybos laisve nereikėjo ilgai laukti, kad net pats Gorbačiovas virstų... Gorbiu. Ne tik antraštėse, kas leistina norint geriau išnaudoti tam skirtą vietą, bet ir tekste. Kęstutis Žičkus rašo š.m. ATGIMIMO 20 Nr.:

"Aišku Gorbis nebūtų Gorbis, jei nepabandytų pagąsdinti Vakarų generolų pučū, suversdamas už tai atsakomybę Baltijos valstybėms".

Žodžiu, vargas visuotinas. Jūs kamuojatės sukdami galvas kaip pristatyti svetimas pavardes ir terminus, o mes čia – stengdamiesi Jus iššifruoti. Štai ir man pravertė svetimžodis.

(vm)

je srityje esą apie 40.000.

Vak. Vokietija davė 3 bil. dolerių kreditą Sovietijai.

...

Vienas jautriausių klausimų Lietuvoje yra naujokų ir sovietų kariuomenės šaukimas. Tuo reikalu kalbėjosi LIETUVOS RYTO korespondentas su respublikos karinio komisariato politinio skyriaus v.-ku pulk. K. Golubevu. Buvo numatyta, kad Lietuvoje bus pašaukta 5.000 naujokų. Kol kas stojo 1.207 vaikinai. (Į Maskvos karinę apygardą išvežti 520. Pabaltėje liko 687.) Jų tarpe lietuvių yra mažuma – 561. Mažiausiai stojo Kaune, Alytaus, Pasvalio, Plungės, Anykščių, Biržų rajonuose. Liepos m. bus antras šaukimo etapas. Ir tada paimti tarnaus Pabaltės, Baltarusijos, Leningrado ir Maskvos apygardose. Lietuvos vyriausybė leidžia jaunuoliams apsispręsti patiems – stoti ar ne. Golubevas mano, kad vėliau bus apsispręsta nęstojusius traukti atsakomybėn, nors kolkas to nedaroma. Šiuo metu dezertyrų iš kariuomenės yra apie 600. Tarp Trakų karinio komisariato pašauktų jaunuolių gegužės 15-16 d., vežant juos į Vilnių, kilo riaušės. Keletas 'chuliganiškai' nusiteikusių vaikinių užstojo kelią sunkvežimiams. Buvo suėmimų, tačiau kalti-

namieji buvo vietos teismo palyginti lengvai nubausti. Kariškiai kaltina Sąjūdžio žmones riaušių organizavimu. Tie kaltę neigia. Daugiausia buvo nubausta "už keikimąsi viešojoje vietoje".

...

Lietuva turi rūpesčių ir dėl norinčių emigruoti iš jos skaičiaus didėjimo. Vilniaus universiteto prof. Stasys Vaitiekūnas pareiškė RESPUBLIKAI, kad studentai jo tik klausia: Jei išvažiuočiau, ką galėčiau dirbti? Šiais metais pirmą kartą 50 procentų studentų ekonomistų negavo paskyrimų. Jie yra potencialūs emigrantai. Jeigu susidarys palankios sąlygos, jie išvažiuos.

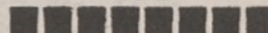
■■■■■■■■■■ PUNCH PRESS MECHANIC

Opening on afternoon shift for person with minimum 2 years experience in set-up and troubleshooting of automatic-feed punch presses used in light gauge metal stamping, drawing, and forming operations. Metal container fabricating experience is a plus. We are a growing, progressive company offering excellent wages and a superior benefits package. Send resume and wage history or apply at Personnel Office (entrance on E. Walnut St)

J.L. CLARK

a member of the CLARCOR consumer products group

PO BOX 4865
303 N. Plum St
Lancaster, PA 17604
E.O.E.

"Gimtojo krašto" redaktoriui Algimantui Čekuoliui lankantis Amerikoje, su juo susitiko Vilties draugijos valdybos pirm. dr. Viktoras Stankus ir kalbėjosi Lietuvos klausimais. Šis pasikalbėjimas bus spausdinamas ateinančiame Dirvos numeryje.

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• **VIDURINIŲ** mokyklų abiturientai, išlaikę baigiauosius egzaminus, gaus naujo pavyzdžio mokyklos baigimo pažymėjimus: su Vytimi ir Lietuvos respublikos atributika. Rusiškų ir lenkiškų rajonų mokiniai, atsisakę imti tokius pažymėjimus, gaus su atžymomis "Lietuvos TSR..."

• **RESPUBLIKOS** parlamentas patvirtino Vilniaus Universiteto Statutą – nuo šiol ši aukštoji mokykla – autonomiška, nuo nieko nepriklausoma.

• **KAUNE** pradėta inplan tuoti dantis. Greitai, išsiplėtus patalpoms, pacientų aptarnauti galės žymiai daugiau.

• **PRAĖJUSI** sekmadienį rašytojas Juozas Baltrušis, kalbėdamas per Maskvos Centrinę televiziją, apibrėždamas šiandieninę padėtį Lietuvoje, pareiškė, kad "Lietuvoje įsigalėjo fašizmas". Dabar jis reikšmingas SSKP organizacijos veikėjas. Žmonės pasipiktinę grąžina jam knygas, skambina į namus reikšdami pasipiktinimą. Parlamentaras, taip pat rašytojas, Saulius Šaltenis ragina nepulti šį "atskalūną", o išdžiai ignoruoti, nepaminėti autoriaus ir jo kūrinį.

• **DĖL** ekonominės blokados Kaune sekmadieniais neveikia maisto prekių parduotuvės. Be to, sutrumpintas jų darbo laikas. Taip sutalpoma nemažai benzino ir elektros energijos.

• **DĖL** ekonominės blokados neveikia visi keturi Lietuvos cukraus fabrikai. Dėl žaliavų ir energijos blokados sustojo fabrikai gaminantys kojines.

• **MASKVA**, po Gorbačiovo ir Ryžkovo susitikimo su Lietuvos atstovais žymiai padidino teikiamų dujų kiekį, sąjunginio priklausomumo įmonei – Elektrėnų elektrinei.

• **VILNIUJE** atidaryti buvę Radvilų rūmai. Po restauracijos čia įrengtos parodų salės.

• **BIRŽELIO 11** dieną vyko išplėstinis komisijos Stalinizmo nusikaltimams Lietuvoje tirti posėdis. Jame nutarta įsteigti koordinacinį centrą, kuris turėtų paspartinti medžiagos kaupimą, tautos genocido aukų sąrašo išleidimą, kaupiti ir tvarkyti archyvus moksliniais pagrindais, rūpintis Lietuvos rezistencijos istorija ir t.t.

• **KAUNE**, buvusioje Švenčiausiojo Sakramento bažnyčioje (laikiniai "Santakos" kino teatras) įsikurs Katalikų jaunimo centras. Šis

pastatas visai neseniai grąžintas Kauno arkivyskupijai.

• **KAUNO** miesto savivaldybės pirmininkas G. Pukas, atsižvelgdamas į miesto visuomenės reikalavimą nutraukti Vytauto Didžiojo paminklo statybą netinkamoje vietoje (Laisvės alėjoje), pasirašė raštą kuriame sakoma: "Vytauto Didžiojo paminklas gali būti pastatytas su sąlyga, jei prie jo bus pritvirtinta lentelė su užrašu, kad ryšium su okupacinės armijos buvimu Lietuvoje, paminklas negali būti pastatytas buvusioje vietoje, ir bus sugrąžintas į ją, išvedus iš Lietuvos okupacinę kariuomenę".

• **KAUNE**, Karo muziejaus sodelyje, atstatyti ir pašventinti 7 mediniai kryžiai. Likusieji penki bus atstatyti kiek vėliau.

• **LIETUVOS** Tautinė Dainų šventė vyks: liepos 6 dieną 21 valandą Vilniaus Kalnų parke – Ansamblių šventė: liepos 7 dieną 15 ir 19 valandomis "Žalgirio" stadione – Šokių šventė;

• **BIRŽELIO 15** dieną Lietuvos Šaulių sąjunga surengė mitingą, Kauno Karo muziejaus sodelyje, skirtą sovietinės okupacijos 50-mečiui paminėti. Jam pasibaigus priimtas rezoliucijos projektas, kuriuo miesto savivaldybei iki liepos 15 dienos demontuoti arba perkelti į kitą vietą tautos savimonei svetimus ir istorinę savigarbą žeminančius stabus. Be to Šiaulių sąjunga atsiribojo nuo birželio 14 dieną gedulingą Lietuvai datą savotiškai paminėjusią (Kaune nuversti Kapsuko ir Dzeržinskio biustai) jaunaliuvių "pasilinksminimų".

• **LIETUVOJE** vieši ponas Kazys ALMENAS.

• **LIETUVAI** Gedulo diena sutapo su džiaugsmo diena Arvydui SABONIUI ir Miss Vilnietei – Ingridai Mikelionytei – jie apsivedė! Tai įvyko birželio 15-ąją dieną.

• **DĖL** SSSR ekonominės blokados visiškai neveikia 4 cukraus fabrikai, Mažeikių naftos perdirbimo įmonė, Kauno dirbtinio pluošto gamykla, Kauno ir Klaipėdos kojinių fabrikai, Kėdainių chemijos gamykla, Anykščių vėlimo fabrikas.

• **LIETUVOS** vyriausybė pasmerkė "Jaunosios Lietuvos" birželio 14 dieną Kaune įvykdytą paminklų vandalizmo akciją. Vidaus reikalų darbuotojai tiria šį įvykį.

• **KAUNE** atidaryta Lietuvos tremtinių sąjungos paroda "Kovojanti Lietuva. 1944 - 1954", kurioje ekspo-

nuojamos rezistencijos laikotarpio fotonuotraukos.

• **ĮVYKO** Lietuvos Žaliųjų partijos pirmasis suvažiavimas.

• **BIRŽELIO 16** dieną Vilniaus Arkikatedroje buvo aukojamos Šv. Mišios už nepriklausomą ir sveiką Lietuvą. Taip pat pašventinta Žaliųjų partijos vėliava.

• **BIRŽELIO 15** dieną įvyko Vilniaus miesto Lietuvos Komunistų partijos partinio aktyvo susirinkimas, kuriame apsvarstyta partijos programos statusas ir partijos pavadinimas.

• **RESPUBLIKOS** parlamentas valstybės Kontrolieriumi patvirtino Kazimierą UOKĄ.

• **RESPUBLIKOS** parlamentas priėmė "Katalikų Bažnyčios Lietuvoje restitucijos aktą", kuriame deklaruojama:

1. Valstybė pripažįsta Bažnyčios teisę vidaus gyvenime tvarkytis savarankiškai, pagal kanonų teisės normas.
2. Lietuvos Respublika kompensuos Bažnyčiai padarytus nuostolius pagal abipusiškai priimtus susitarimus.
3. Valstybė nevaržys bažnytinės religinės švietimo ir auklėjimo veiklos.
4. Valstybė ir bažnyčia bendradarbiaus pariteto principu...

• **BIRŽELIO 14** dieną pašventinti Karo muziejaus sodelyje atstatyti 7 mediniai kryžiai bei naujas kryžius Petrašiūnų parapijoje, toje vietoje, kur neseniai sovietinis tankas slėgė per karą nužudytų žmonių kapavietes.

• **KAUNE**, V. Kapsuko prospektas dabar vadinsis vėl A. JUOZAPAVIČIAUS prospektu, o Lietuvos TSR 25-mečio gatvė – Kovo 11-sios gatvė.

• **ATKURTA** 1922-1940 metais veikusi vaistinių draugija.

• **BUVĘS** Sąjūdžio sekretorius Virgilijus Čepaitis ruošiasi įkurti naują KOVO 11-sios partiją. Tai bus politinė partija su griežta naryste. Jau sukurta 11 žmonių iniciatyvinė grupė, pasirašytas Kreipimasis. Šioje partijoje bus ir Kazimieras Motieka.

• **LIEPOS 28** dieną Palangoje organizuojamas Mišis Kurortas – 90 grožio konkursas, kuriame galės dalyvauti 20-35 metų moterys ir merginos.

• **BIRŽELIO 24** dieną Raseinių rajono Papievių kolūkio pušyne prie partizanų paminklo įvyko šv. Mišios partizanų metinėms atminti.

• **PETRAS CIDZIKAS**, organizacijų ir partijų prašymu nutraukė bado streiką.

• **RIMVYDAS VALATKA**, iš Gimtojo krašto perėjo į Atgimimą, užimdamas vyr. redaktoriaus postą ir atleido Liną Medelį. Vyksta persitvarkymas.

KREIPIMASIS Į LIETUVOS ŽMONES

Mūsų Tėvynė Lietuva, svetimųjų ištrinta iš Europos žemėlapių, atgijo, jos laisvės šauksmas nuaidėjo per visą pasaulį. Mūsų troškimas prisikelti kyla iš skausmo matant ištuštėjusius kaimus, atsilikimą nuo Europos valstybių, tebetvyrančią baimę, fiziškai ir dvasiškai suluošintus žmones.

Kaip dabar visus juos sutaisyti, sutelkti doram darbui – kurti ir tvirtinti nepriklausomą Lietuvą, žmonišką gyvenimą?

Minėdami 1940-ųjų birželio 15-ąją, prisimindami visus nukankintus kalėjimuose, tremtyje, žuvusius Lietuvos žemėje, visus fiziškai ir dvasiškai suluošintus, nulen-kime galvas ir susikaupkime. Pamąstykite, ką turėtume daryti, kad ši Lietuvos gedulo diena patiesintų ir palengvintų mūsų rytojaus kelią.

Tegul visiems laikams būna pasmerkta tarpusavio neapykanta, prievarta, melas, diktatorių valdymas.

Kurkime demokratinę visuomenę, kurioje kiekvienas balsas būna išgirstas ir ramiai išklausytas.

Stiprinkime nepriklausomą Lietuvą ir padarykime viską, kad joje pakaktų vietos visų tautybių ir įvairiausių pažiūrų geros valios žmonėms.

Susitelkime ir atsispirkime bet kokiam skaldymui,

• **PAVASARINIS** šaukimas į SSSR armiją sukomplektuotas tik 20%. Iš 1207 žmonių, atvyko tik 561 lietuvis.

• **VITALIUS ZAIKAUSKAS**, Dirvos spec. korespondentas Lietuvoje, kas savaitę perduodąs per faxą žinias, mums rašo:

"Aš patekau į nagus Kauno chuliganams. Dabar šį faxą rašau ligoninėje, todėl noriu pranešti, kad kitą savaitę, greičiausiai, atsiųsti negalėsiu".

Linkime V. Zaikauskui greičiau pasveikti ir grįžti pie žurnalistinio darbo.

tarpusavio vaidams. Tarp besikuriančių ir esamų partijų, draugijų ir sąjūdžių pirmiausia ieškokime visus jungiančių, o ne skiriančių idėjų ir tikslų.

Sugrąžinkime Lietuvai žmogų, išsivadavusį iš vakarykščios tamsos, kurio gyvenimas būtų skirtas artimo ir Tėvynės meilei. Pasakykime sau: Tasai žmogus būsiu aš.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
PIRMININKAS
V. LANDSBERGIS**
Vilnius, 1990 m. birželio 15 d.

• **JESSE HELMS**, JAV senatorius (NC, -R). nominavo Vytautą Landsbergį, Lietuvos Aukščiausios Tarybos Pirmininką, Nobelio taikos premijai. Šį nominavimą remia daugelis kitų senatorių. Remkime ir mes, lietuviai!, nes tai mūsų reikalas.

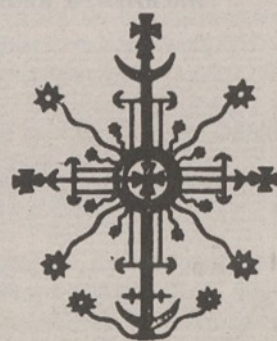
Lithuanian "Hotline" (511 E. 1st 27 Street, Lemont IL 60439) skatina visus lietuvių ir jų draugus savo lais-kais Vytauto Landsbergio nominaciją paremti. Detalesnių žinių ir laiškų pavyzdžių galima gauti "Hotline", tel.: (708)-257-6777.

(mv)

**CHILD CARD /
HOUSEKEEPING LIVE-IN**
Professional couple seeks warm responsible English speaking non-smoker to care for 7 year old girl. Lite housekeeping. Must drive. Room, bath, TV, phone, car. Willing to sponsor. 15 minutes from NYC and Colleges. Call 201-569-2104, leave message.

DIE MAKER
Journeyman status or 8 years exp. with documentation. Non day shift job. 10p hourly rate is \$15.42 with some OT. Apply or send resume,
Davis Tool & Engineering
19250 Plymouth Rd.,
Detroit, MI, 48228
Attn: Joe Bontomasi.

OWNER OPERATORS
Need owner operators with good FlatBed Equipment. Also needs owner operators to Pull Company Vans..Needs Drivers For Fleet owners in Youngstown Ohio. All drivers must have 2 yrs. or more traceable all weather semi driving experience and safe driving record. Drug screen required for lease.
Call Bill Ginley at 1-800-331-4307
(22-26)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KŪRYBA IR MOKSLAS

Kūno svoris ir dietos

Dr. Danielius Degėsys

Paskutinių kelių metų eigoje Jungtinėse Amerikos Valstybėse pasidarė ypač populiaru kalbėti apie kūno svorį ir dietas.

Kiekvienas žmogus turi jam tinkamą normalų svorį, kurio prisilaikydamas jis būna pajėgus darbui ir atspariausias ligoms. Todėl ir kyla klausimas, koks gi turėtų būti tas žmogaus normalus svoris? Normalaus svorio normos nustatomos atsižvelgiant į individo aukštį, kūno struktūrą, kraujo spaudimą, lytį ir amžių. Bet tos normos kinta. Prieš 20 metų jos buvo griežtesnės, dabar yra manoma, kad svoris gali būti truputį didesnis. Moterų normalus svoris yra šiek tiek mažesnis negu vyrų. Normalaus svorio normos yra surašytos specialiose lentelėse, kuriomis ir naudojasi tiek sveikatos tiek apdraudos institucijos. Čia patiektose lentelėse matome, kad Metropolitan draudimo įstaigos ir gerontologijos tyrimų centro nustatytos svorio normos šiek tiek skiriasi.

Šiuo metu yra mada mažinti svorį, bet permažas svoris ne visada būna sveikatai naudingas. Numetus svorį 10% žemiau normalaus žmogus jaučiasi silpnėjęs, bet jis gali dirbti normalų, jam įprastą, darbą ir jėgos atsistato pradėjus daugiau valgyti. Nustojus svorio 30% žemiau normalaus individas jaučiasi labai silpnas ir dirbti jau negali. Nustojęs 50 iki 60% žmogus gyventi negali ir, žinoma, miršta. Jungtinių Amerikos valstybių jaunimo, ypač mergaičių, tarpe yra paplitęs labai blogas įprotis, kurį turėtumėm vadinti liga, tai, būtent, bulimija. Jaunos mergaitės, norėdamos būti plonos, po kiekvieno valgio maistą dirbtinai išvemia ir, žinoma, taip nualina savo organizmą, kad kai kuriais atvejais net miršta. Nuo bulimijos atprasti yra sunku ir jos gydymui reikia intensyvių psichiatrinės pagalbos.

Perdidelis svoris lygiai kaip ir permažas neprisideda prie sveikatingumo. Kūno svorį didina perdidelis riebalų kiekis žmogaus kūne. Statistiniai duomenys rodo, kad padidinus kūno svorį 25% virš normalaus mirtingumas padidėja 30%. Bet naujesnės studijos rodo, kad 10% virš normalaus, padidintas svoris sveikatai žalos nedaro. Padidinus svorį 35% virš normalaus mirtingumas padidėja

60%. Bet tas priklauso nuo riebalų išsidėstymo kūne. Riebalai išsidėstę viršutinėje kūno dalyje prisideda prie širdies ir kraujo indų sutrikimų, tuo tarpu riebalai išsidėstę ant dubens ir šlaunų sveikatai mažai kenkia. Diabetikų, kurių svoris yra 25% didesnis negu jų normalus svoris, mirtingumas yra 10 kartų didesnis negu tų diabetikų, kurie sveria truputį mažiau negu jų normalus svoris. Perdidelis kūno svoris apsunkina širdies darbą. Riebalai atsidėję širdies raumenyje mažina širdies raumens mitybą ir silpnina raumenis skaidulas. Riebių žmonių tarpe randama dvigubai daugiau aukštą kraujo spaudimą turinčių negu normaliai sveriančių tarpe. Gana dažnai kraujo spaudimas sumažėja iki normalaus nevarojant jokiu vaistų tik sumažinus to asmens svorį.

Kodėl gi vieni žmonės būna riebus, o kiti ne? Atrodo, kad tie, kurie daugiau valgo, tie ir tampa riebiais. Dalinai yra taip, bet ne visai. Kai kurie, kad ir valgo daugiau, bet nenutunka. Nutukimui aiškinti yra kelios teorijos, būtent, genetinė, hormonalinė, emocinė ir netinkama mityba. Genetinės teorijos šalininkai sako, kad žmogus gimdamas jau atsineša į šį pasaulį specifinius genus, kuriuos vaikai paveldi iš tėvų. Statistiniai duomenys rodo, kad, jeigu vienas iš tėvų buvo nutukęs, tai 40% atveju tos šeimos vaikai irgi bus nutukę. Jeigu abu tėvai nutukę, tai 80% atveju vaikai bus irgi nutukę. Kiti genetinės teorijos šalininkai sako, kad nutukimas priklauso nuo kūno riebalinių celių. Pagal juos kūne randasi rudos ir baltos riebalinės celės. Rudos riebalinės celės suvartoja kalorijas kur kas greičiau negu baltos. Todėl žmonės, kurių kūnas stokoja rudų riebalinių

— Ar verta laikytis dietos? ...

celių, yra linkę greičiau nutukti. Tuo tarpu hormonalinės teorijos šalininkai teigia, kad žmogus nutunka todėl, kad jo hormolinės liaukos negamina pakankamai hormonų kurie palaiko normalią kūno medžiagų apyskaitą. Pavyzdžiui, trūkumas skydinės liaukos hormono lėtina kūno medžiagų apykaitą ir žmogus tunka. Tai yra tiesa, bet tokių atvejų yra nedaug. Kita teorija, tai emocinė. Daug žmonių, kurie jaučiasi vieniši, pasiilgę namų, namiškių arba našlė lygiai kaip ir tie, kurie yra depresijoje, jieško pasitenkinimo maiste ir, žinoma, valgo be saiko. Blogas maisto pasirinkimas — tai dar viena teorija. Bandymai su žiurkėmis ir pelėmis rodo, kad jas nevaržomai šeriant standartiniu laboratorijos maistu, jos nenutunka, bet jeigu jos gali pasirinkti tarp standartinio maisto ir šokolado, kondensuoto pieno arba šokolado pyragaičių, jos griebia ne standartinį maistą, bet riebių taip, kad po kurio laiko jų svoris būna tris kartus didesnis negu tų pelių ir žiurkių kurios būna šeriamos standartiniu maistu. Natūralu, kad aplinkoje kur tokių

skanymynų yra daug, lygiai taip pat ir žmonėms būna gana sunku nuo jų atsisakyti.

Suprantama, kad norint sumažinti svorį, visų pirma reikia mažinti maisto kalorijų kiekį. Bet drastinis maisto kiekio sumažinimas organizmui nėra naudingas. Dieta turinti mažiau negu 1000 kalorijų dienoje nėra gera. Tokiu atveju organizmas negauna pakankamai organizmui reikalingų medžiagų, vitaminų ir mineralų. Vitaminai ir mineralai patys neduoda energijos, bet jie yra reikalingi atliuosuoti energiją kuri randasi riebaluose. Be to mažesnė negu 1000 kalorijų dieta duoda sunkiai nugalimą alkio jausmą ir žmogus dažnai jos nesilaikydamos pradeda kur kas daugiau valgyti. Nors labai nutukusiems asmenims kai kuriais atvejais 400 arba 500 kalorijų dieta papildyta vitaminais ir mineralais yra prirašoma, bet tokiu atveju tas asmuo turi būti visą laiką gydytojo priežiūroje.

Populiariuose žurnaluose būna peršamos įvairios dietos. Čia verta paminėti dviejų rūšių dietas, kurių reikia ypač vengti, tai būtent, crash

ir fad dietų. Fad dieta yra tokia, kuomet žmogus valgo tik vienos rūšies maistą. Pavyzdžiui, vien tik vaisius arba vienos rūšies baltymus. Viena tokių dietų yra Beverly Hills dieta, susidedanti tik iš vaisių. Vaisiai turi 90% vandens ir labai mažai kalorijų, todėl toks maistas organizmui nėra naudingas. Cambridge dieta tai yra skystų proteinų dieta. Dienos norma turi tik 330 kalorijų, tokia dieta nei kalorijų nei maisto medžiagų atžvilgiu nėra naudinga. Crash dieta praktikuojantys valgo šiek tiek įvairesnį maistą, bet jo valgo labai mažai, kitaip sakant, badauja. Tokios rūšies dietos yra Pritkin ir Scarsdale dietos. Jų prisilaikyti ilgiau kaip 14 dienų nepatartina. Dr. Atkins leidžia valgyti tiek kiek žmogus nori įvairias mėsas, steikus, sūrius bei grietinę, bet draudžia valgyti duoną ir angliavandenius. Dieta be angliavandenių panaikina alkio jausmą, bet sukelia ketozę, todėl Atkins dieta nepatartina nes gali duoti nepataisomą metabolizmo sutrikimą. American Medical Association šią dietą smerkia, kaip žalingą kūnui. Tiek crash tiek fad dietos neduoda kūnui reikalingų maisto medžiagų. Perdidelis ir staigus maisto kiekio suvaržymas gali iššaukti organizmo sutrikimus ir pakenkti sveikatai. Tokiu būdu sumažintas kūno svoris ilgai neišsilaiko. Organizmas tokių dietų atveju nustoja daug vandens, bet vanduo vėl greitai susirenka kūne žmogui pradėjus normaliai valgyti. Stebūklingos dietos, kuri be didesnių pastangų ir nedaranti kūnui žalos, sumažintų

• Height and weight tables •

Height	Metropolitan Life Ages 25-29		Gerontology Research Center Men and women by age (years)				
	Men	Women	25	35	45	55	65
ft-in							
4-10	—	100-131	84-111	92-119	99-127	107-135	115-142
4-11	—	101-134	87-115	95-123	103-131	111-139	119-147
5-0	—	103-137	90-119	98-127	106-135	114-143	123-152
5-1	123-145	105-140	93-123	101-131	110-140	118-148	127-157
5-2	125-148	108-144	96-127	105-136	113-144	122-153	131-163
5-3	127-151	111-148	99-131	108-140	117-149	126-158	135-168
5-4	129-155	114-152	102-135	112-145	121-154	130-163	140-173
5-5	131-159	117-156	106-140	115-149	125-159	134-168	144-179
5-6	133-163	120-160	109-144	119-154	129-164	138-174	148-184
5-7	135-167	123-164	112-148	122-159	133-169	143-179	153-190
5-8	137-171	126-167	116-153	126-163	137-175	147-184	158-196
5-9	139-175	129-170	119-157	130-168	141-179	151-190	162-201
5-10	141-179	132-173	122-162	134-173	145-184	156-195	167-207
5-11	144-183	135-176	126-167	137-178	149-190	160-201	172-213
6-0	147-187	—	129-171	141-183	153-195	165-207	177-219
6-1	150-192	—	133-176	145-188	157-200	169-213	182-225
6-2	153-197	—	137-181	149-194	162-206	174-219	187-232
6-3	157-202	—	141-186	153-199	166-212	179-225	192-238
6-4	—	—	144-191	157-205	171-218	184-231	197-244

(Nukelta į 6 psl.)

Su Antanu Miškinu ilgais tremties keliais

Turbūt visi žino, kad nepriklausomoje Lietuvoje valstybine premija apdovanojasis iškilusis poetas Antanas Miškinis 1948. II. 10 buvo suimtas ir po tariamo teismo ištremtas ir, varinėjamas iš vienos stovyklos į kitą, Sibire išvargę 8 1/2 metų, o grįžęs Lietuvoje turėjo sunkumų įsikabinti į gyvenimą net ir kai kuriems režimo aukštiesiems pareigūnams bandant padėti.

Dabar, po poeto mirties, kai nebėra tokio slegiančio režimo krašte, stengiamasi išsiaiškinti, už ką gi jis buvo nubastas. V. Jakelaitis, ieškokamas atsakymo, net 17 didokų puslapių straipsnį išspausdino "Pergalės" žurnale (1990 Nr. 1). Jam pasisekė prieiti prie kai kurių bylų, surasti net tardymų protokolų ir, remiantis visa tuo, prieiti išvados, kad poetas buvo rezistencijos dalyvis, talkininkavo kovojantiems partizanams. Toje byloje buvo nu-teisti net 24 asmenys. Daugumą jų išdavė bjauriai pagarsėjęs Markulis, kuris net profesorium buvo iškilęs.

Ištremtų rašytojų buvo ir daugiau, bet kol kas tik Antanas Miškinis tėra pristatytas visuomenei atskira knyga kaip Sibiro kankinys, su jo nelaisvėje sukurta poezija, jo keliais iš ten rašytais laiškais, kurių patys išsamiausi, be abejo, yra tie didesni, kuriuos jis parašė į Lietuvą savo broliui Motiejui, ir kartu su juo kalėjusių ir tremtyje vargusių atsiminimai. Tą knygą *SULAUŽYTI KRYŽIAI*, Vytauto Jakelaičio sudarytą ir jo sambiu straipsniu aprūpintą, pernai "Vaga" išleido padoriu 100.000 egz. tiražu.

Jo tremties poezija tarpais rūsti, tarpais gaudi. Tikras beviltiškai nužmogintose sąlygose atsidūrusio kūrėjo šauksmas vilties.

Kūno svoris ir dietos...

(Atkelta iš 5 psl.)

kūno svorį, nėra. Svoriumi mažinti reikia noro, valios ir pastangų. Bet turint galvoje, kad nutukę asmenys dažniau serga krūties ir storos žarnos vėžio ligomis, bei kraujo indų sutrikimais, būtent aukšto kraujo spaudimo liga, kraujo išsiliejimu smegenyse, širdies infarktais ir tulžies pūslės negalavimais, svorio mažinimas pasidaro gana svarbus. Bet numesti daugiau negu 2 svarus per savaitę nėra gerai.

Eilėraščius Sibiro tremtyje rašė daug kas, ir dabar Lietuvoje laikraščiai ir žurnalai spausdina pluoštus tokių kūrinių. Net tokios poezijos rinktinė išleista. Tai vis dokumentiniai liudijimai tarp gyvenimo ir mirties atsidūrusių žmonių, ir jie yra brangūs. Kiek šio ar kito ligi šiol buvusio nežinomo autoriaus eilėraščiai kartu kentėjusiems turėjo įtakos, nėra duomenų. Tačiau knygose spausdinami buvusių tremtinių atsiminimai liudija, kaip buvo branginama ant cemento maišų popieriaus skiaučių rašoma Antano Miškinio poezija. Gal dėl to, kad tai meistro kūriniai, kurie už širdies griebia. Jie nuorašais apėjo, gali sakyti, daugelį Sibiro lagerių, kuriuose buvo lietuvių. Už jų laikymą ir platinimą baudė, bet tuose kūriniuose viltį ir paguodą matė lietuviai rizikavo slapstyti ir laikyti, o kai kam pasisekė ir į Lietuvą parvežti (kai kas atmintinai išmoko).

Antanas Miškinis, kaip iš knygos matyti, ir savo asmeniui darė labai teigiamos įtakos bendro sunkaus gyvenimo sąlygose, ypač jaunimui. Pasirodo, inteligentija iš viso savo autoritetu labai prilaikė kartu vargstančius tautiečius nuo moralinio nuosmūgio. Tokių didvyrišką pavyzdį savo poelgiu rodžiusių visa eilė pavaizduota ir "Sulaužytuose kryžiuose" spausdinamuose atsiminimuose.

TU LIETUVA – TU MIELIAUSIA MŪSŲ MOTINĖLĖ!

Svetur knygų leidimas smarkiai siaurėja. Gal jis ir vėl paplatės, jei turi pagrindo kalbos, kad išeivijos ir Lietuvos leidyklos pradėsiančios bendradarbiauti ir tada būsiančios abi pusės pasotintos.

O kol taip nėra, ne mane vieną, išeivį, atrodo, knygomis gana sočiai aprūpina Lietuva!... Štai jau antri metai per bičiulių malonę esu gavęs almanachą "Poezijos pavasaris". Gavau, tiesa, užpernykštį pernai, o pernykštį jau šiais metais. Bet tai turbūt maža bėda, nes poezija juk neturi senti. Juk ir dabar dar tebeskaitome prieš tūkstančius metų parašytus senųjų graikų ir romėnų veikalus. O tame "Poezijos pavasaryje" spausdinami kūriniai daugiausia vis neseni, retas gabalas praėjęs pro laiko rėtį.

Pernykštis tas "Poezijos pavasaris" ir labai ypatingas ne vienu atveju. Suredagotas ir išleistas žmonėms jis jau smarkiai sužydus Lietu-

vos atgimimui. Todėl nebe-galėčiau sakyti, kad mane maloniai nustebino, jog jame išspausdintas tas ligi šiol buvęs griežtai slepiamas ir draudžiamas poeto vyskupo Antano Baranausko visas "Kelionė Petaburkan" ciklas. Spauda jau maždaug laisva, tai kuo čia stebėsiesi, jeigu viešai ir nesibaimindamas gali skaityti ne tik tokias eilutes, kaip "Tu Lietuva – tu mieliausia /Mūsų motinėlė/", bet ir "Kad tu, gude, nesulauktum,/ Ne taip tu nori, /Bus kaip Dievas duos,/ Ne tavo priesakiai nedori!" Ne kažin kaip seniai už tokių eilučių platinimą ar gal ir skaitymą ir su Sibiru buvo galima susipažinti. O dabar štai visas ciklas, visi keturiolika eilėraščių, knygoj atspaus-ta, ir Dievas rašoma didžiąja raide, ir saugumas tikriausiai tik ausimis pakraipo ir nieko.

1970 m. išleistu A. Baranausko raštų dvitomio pradžioje dėl to ciklo trumpai drūtai buvo pasakyta: "Iš poetinių kūrinių nespausdinamas eilėraščių ciklas "Kelionė Petaburkan", kuriame vyrauja mūsų skaitytojams svetima ideologija". Savo sudaryto to dvitomio įvadiname straipsnyje Regina Mikšytė vis dėlto supažindino skaitytojus, kas tai per eilėraščiai, bet, matyt, atitinkami cenzoriai pareikalavo juos pasmerkti dėl "reakcingos klerikalinio fanatizmo gaidos" ir grubaus reakcingo postringavimo".

Šis 1989 m. "Poezijos pavasaris" pasirodė, kai spaudos atvirumas buvo jau pasiekęs aukštą laipsnį. Tai ir jame spausdinamuose eilėraščiuose retas poetas nepri-simena tų per 50 metų Lietuvą ir lietuvių ištikusią žiaurųybą – suiminėjimą, šaudymų, trėmimo į Sibirą ir ten išgyvenamų baisių ir mirties.

Pirmuoju knygoje spausdinimo, štai, Jono Strielkūno eilėraščiuose posmas po posmo yra vis užuomina į tas baisybes apie žmonių baime, ką šiąnakt nušaus, ar tremties užuomina

Iš gimtosios žemės iš-varytas

ANTANAS MIŠKINIS

*Atėjo draskantis ruduo,
Į kėną siurbės daug dėlių.
Pajuodo žemė ir vanduo
Nuo didžio skausmo sopulių.*

*Ir vietoj žodžių iš dainos
Pėdai per gruodą kruvini.
Paklausiau vidury dienos:
– Kur alpdama, sesuo, eini?*

*– Kuriais keliais ir takais?
Erškėčių sužeista galva ...
Tavęs mums niekas nepakeis,
Tu amžinoji Lietuva!*

(Iš "Septynios sopulio raudos")

*Matau per verksmą ir jaučiu –
Tu laiko dulkėm apnešta.
Ant tavo kruvinų pečių
Sunki dar didelė našta.*

*Rauda ir žygiai, ir kančia –
Nevystantis vainikas ten.
Net kraupulį baisiam nakčiai
Tave keliaujančią matau –*

*Matau, eini kantri, drąsi,
Nepakartojama, sava ...
Mes galvas nulenkėm – Esi
Tu Nemarioji Lietuva!*

(Iš "Septynios sopulio raudos")

Verk prie Babilono van-denų.

Baigiama ji Jono Juškaičio kūrinių, kuriuose taip pat "ant durtuvo smaigalio sukas" gyvenimas mūsų mažiukas, ten

... svetimi kraują valysis Peiliu iš savo panagių.

Abu tie Jonai šiandien patys labiausiai branginami poetai. O tarp jų kūrinių, lyg tarp rėmų, knygoje dar daugybės poetų eilėraščiai (knygoje iš viso spausdinami 125 autorių kūrinių). Čia atstovaujami ir du iš nepriklausomybės laikų pažįstami poetai – Antanas Miškinis ir Kazys Inčiūra, abu su sibiriniais kūrinių, taip pat kitų tremtinių. Šalia jų dar kelios dešimtys išsako kraštą ir tautą užplūdusias pavergimo metų nelaimės. Prie jų balso prisideda ir kai kurie sveturi gyvenantieji poetai, pavyzdžiui, Bern. Brazdžionis, kurio pluoštas rūsčių ir skausmingų kūrinių šįkart čia spausdinamas.

Taigi yra ko paskaityti ir

kartu pajusti laiką, kuris atspindi kūriniuose. Po pluoštą grafikos kūrinių spausdinama R. Viesulo, Pr. Gailiaus, Ed. Juchnevičiaus ir D. Jonkaitytės. Pirmieji knygos puslapiai taip pat iliustracijos: Kazio Bradūno, Jono Basanavičiaus, Antano Vaičiulaičio ir Salomėjos Nėries tėviškių vaizdų, dar ir lietuvių kapų Igarkoje fotografijos.

NAUJOS KNYGOS

• Z. RAULINAITIS. Lietuvos raiteliai XIII amžiaus Lietuvos karinėje istorijoje, III knyga *KARALIAUS KARAI*. Autorius reiškia padėką už dėmesį, kantrybę ir visokeriopą pagalbą, rašant ir leidžiant šią knygą savo žmonai Marinai Birutei. 326 psl. kaina 15 dol. knygą galima užsisakyti šiuo adresu: Karys, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Knyga iliustruota schemomis, kuriuos braizė B. Balčiūnas.

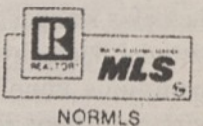
RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

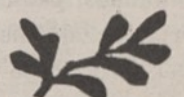
2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

NORMLS

Juozo Enčerio žodis

Šia proga, aš skubu pareikšti jums visiems padėką, o drauge atskleisti savą požiūrį į ją. Visų pirma noriu padėkoti Aukščiausiam, kad jis išsaugojo jus, kad globojo mane ir kad vingiuotais Apvaizdos keliais mus visus suvedė šion vieton į šios dienos susitikimą.

Iš visos širdies noriu padėkoti šio renginio šeimininkui – Korp! Neo-Lithuania vyriausiajai valdybai ir dar atskira padėka priklausos kol. Vidai Jonušienei, šio renginio sielai, kolegoms Jurgiui Lendraičiui, vald. pirmininkui kol. Vaclovui Mažeikai, Audronei Gulbinienei, Algiiui Augaičiui, Jonui Jurkūnui, Mečiui Valiukėnui, Vytautui Abraičiui, Antanui Juodvalkiui ir kitiems kolegoms, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo, kad šis mūsų susitikimas įvyktų.

Seku šio susitikimo rengimo slinktį. Dėkoju kol. Vytautui Aleksandrūnui, nujaūčiu jam talkinčius kolegas a.a. Edviną Balcerį, Aleksą Kiršonį, Alfą Simonaitį ir kitus, kurie mane, tarytum, brolių čionai atsikvietė

Pagerbė Enčeri...

(Atkelta iš 13 psl.)

Kol. Juozas Enčeris taria padėkos žodį, kuris spausdinamas atskirai. Jis ta jam reiškia pagarba dalinasi su kitais bendražygiais ir pasižada ir toliau dirbti Pro Patria.

Šias ceremonijas baigus, reikšdamos pritarimą, kol. Juozą Enčerį ir jaunąjį filisterį Tomą Enčerį sveikino Aušra Jasaitytė, Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinio pirmininkė, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Chicago skyriaus ir Lietuvių Tautinių Namų vardu – Pirminkė Matilda Marcinkienė.

Kultūrinė valandėlė. Kol. Danutė Mikužienė didžiu susitelkimu padeklamo Bernardo Brazdžionio – Laisvės obeliską ir Putino – Aukojau žemei. Kol. Jūratė Tautvilaitė, pati pritardama gitara, atliko keletą mūsų liaudies dainų. Jos dainos aidėjo ir pagavo auditoriją, kad ir ji įsijungė į dainą...

Vėliava išnešama ir servuojama vakariene. Ją baigus, prasidėjo šokių muzika (kapelos vadovas kol. Zigmas Mikužis). Įtarpuose skambėjo daina. Ją vedė: Rimas Gulbinas, Vaclovas Mažeika, Juozas Enčeris, Petras Vebra, Eleonora Valiukėnienė, Tomas Enčeris ir kt. Visų nuotaika pakili, šoki, lydėjo daina, dainą sekė ratelis iki vėlaus vakaro, kaip toji filisterių dainoj...draugais amžiais paliks...

Mečys Valiukėnas

ir su tuo susijusius reikalus sutvarkė.

Dėkoju visiems kolegoms globojusiems mane ir mano sūnų Tomą, Angelų mieste ir aplinkoje - kol. Ramunei ir Gintautui Vitkams, Aleksui ir Medai Kiršoniams, Rūtai Sakieni, kol. Laimai Tumaitei, kol. Rukšenienei ir kitiems. Dėkoju kolegoms mudu su sūnumi globojusiems ir pagalbos ranką ištiesusiems, Bostone, Chicagoje: Jonui ir Vincentinai Jurkūnams, Vaclovui ir Vandai Mažeikams, inž. Jonui Vasiui, dr. Jonui ir Daliai Maurukams, dr. Leonui ir Irenai Kriaučeliūnams, kol. Petru Vebrai ir kitiems, kurių dėka mudu daug patyrėm ir nauja pamatėm, tarytum, Amerikoje naują Lietuvą suradom. Pagaliau, lig šiol mums svetimą šalį, bent dalinai, pažinom, pamatėm.

Dėl šiandie linksniuojamos pagarbos, esu sujaudintas ir dėkingas, bet ją priimu tik simboliškai ir dalinuosi ją su kitais kolegoms neolitanais ir visais lietuviais, praėjusiais kelią, sudėtingą ir prieštaringą, visais atžvilgiais nelengvą ir išlikusiais iki šios dienos. O kiek garbingų neolitanų nesulaukė šios dienos, buvo nužudyti jau 1940 metais ar vėliau, dingo be žinios, mirė, bet mūsų idealų neišdavė! Apie trečdalis mūsų tautiečių betarpiškai kentėjo Sibiro plostuose... Tuos visus mūsų brolius-seses, su mumis buvusius, prašau, pagerbkime susikaupimu ir atsistojimu.

Taip 1939-40 mokslo metais man buvo lemta būti Korp! Neo-Lithuania valdybos pirmininku laisvoje Lietuvoje. Aš dalinuosi šiandie reiškia pagarba su tuometinės valdybos vicepirmininku, čia esančiu kol. Jonu Jurkūnu, Los Angeles gyvenančiu kol. Vytautu Aleksandrūnu – sekretoriumi; Lietuvoje, Anykščiuose dar gyvas Vincas Plėštys, o šiame krašte gyvas buvęs aną metų arbiter elegantiarum kol. dr. Jonas Maurukas. Menu gražiai, kaip aną metų prie Trakų pi-

Juozas Enčeris, apdovanotas Korp! žiedu, dėkoja.
V.A. Račkausko nuotr.

lies įteikėme jauniems senjorams mūsų spalvas!

Man mintyje skrieja ilgas sąrašas mūsų Korp! kolegų veteranų. Jų veiklos dėka Neo-Lithuania praėjo okupacijas ir egzistuoja iki šiai dienai. Jūs veikėte 1941 m. tautos sukilime. Jūs dalyvavote lietuvių rezistencijos kovose. Jūsų, kolegos neolitanai, buvimas ir darbas paskatino ir mus atkurti korporaciją laisvėjančioje Lietuvoje. Be abejo, jūs žinote kas ištiko anais 1940 m. bolševikų suimtuosius neolitanus. Praktiškai jų gyvų neišliko. Jei kuris jų laimingu būdu, ypač po antrojo bolševikinio išlaisvinimo, sugrįžo tėvynėn, tai tegyveno neilgai ir skurdžiai. Jie buvo laikomi nedamuštais fašistais, raupsuotaisiais. Sunkiai, labai sunkiai kiekvienas jų sprendė išlikimo, būvio klausimą. Tai buvo kolegos: D. Cesevičius, B. Grebliūnas, Vl. Tiškus, A. Baltrušienė, Č. Akelelis, A. Akelienė, R. Olyva, J. Rainys, I. Banaitis, Kl. Brunius, A. Šleinytis ir kiti. Po 14 metų katargos, aš išlikau

gyvas! Bet tai ne mano nuopelnas, o Apvaizdos ranka, matyt, norėjo kad ano meto praeitį su dabartimi suriščiau, tiesą byločiau apie komunistinį rojų. Apie kokią organizuotą veiklą Sibiro lageriuose ir kalbėt netenka. Gal geriau buvo Sibiro tremtyje? Bent į darbą iš darbo nelydėjo ginkluoti saugai, nepiūdė šunimis, nešaudavo tą, kurs nebepaėjo, leisdavo pačiam numirti...

Trumpai tariant, kas žuvom – žuvom, o kas likom – likom ir lietuvišką ryžtą išlaikėm. Susirinkdavom krūvon ar tai prie draugo kapo duobės, ar tai bažnyčioje... Jau prieš koki dešimtmetį pradėjom kasmet rinktis politiniai kaliniai, vis naujoje Lietuvos vietoj. Kiek palaisvėjus kūrėm tremtinių klūbus... Vėliau įsteigėm polit kalinių Tremtinių sąjungą. 1988 m. gale įsikūrė Jaunoji Lietuva. Bendraujame su latviais, estais, ukrainiečiais, rusais "Pamiat", lenkais... Atsikūrė skautai, šauliai ir kitos organizacijos.

1989 m. filija Jadvyga Tiknienė – Bobrovolskaitė

sukvietė pas save, Kaune, būrelį neolitanų-filijų, – initium semestri... To semestri metu prie kavos puoduko (AA Edvino Balcerio siunta!) nutarėm iškilmingiau paminėti Korp! Neo-Lithuania 67 metines! Taip ir įvykdėm, 1989 m. lapkričio 11 d.. Ryte Vytauto Didžiojo šventovėje kun. Ričardas Mikutavičius atnašavo mišias už nužudytus, žuvusius ir mirusius kolegas-es. Pamokslą dienos tema pasakė kun. R. Mikutavičius, daugelio antruoju Tumu – Vaižgantu vadinamas. Po pamaldų visi dalyviai nužygiavo prie garbės narių Kan. Juozo Tumo – Vaižganto ir Prelato Maironio – Jono Mačiulio kapų. Padėjo gėlių puokštes. Nelengvai judanti eisena pasuko į Vytauto Didžiojo Muziejų, kur padėjo vainiką prie Nežinomo Lietuvos kario kapo.

Vakarop rinkomės į seuosius Korp! Neo-Lithuania rūmus, kur įvyko anų dienų stiliuje – neolitanų, filijų, broliškųjų Korp! narių ir kitų artimųjų sueiga, susirinkimas. Čia buvo ir seni, ir jauni, ir svečiai bendraminčiai. Čia ir išryškėjo sprendimas – atkurti Korporaciją Neo-Lithuania! Visa šio renginio slinktis buvo nufilmuota ir viena juosta čia įteikiama vyr. valdybai...

1990 m. balandžio 18 d. Kaune, atsikūrusio Vytauto Didžiojo Universiteto rūmų salėje (kampas Daukanto-Donelaičio gatvių) įvyko Korp! Neo-Lithuania steigiamasis susirinkimas. Susirinkusieji pritarė atkūrimo deklaracijai. Keturioliosdešimt trys jaunuoliai (19 merg. ir 24 berniukai) prisiekė ištikimybę šiai Korporacijai. Priesaiką priėmė filisteris Juozas Enčeris, kaip buvęs 1939-40 m. pirmininkas. Taip jiems, Dieve, padėk!

Lietuvoje atsikūrusi Korp! Neo-Lithuania prašo pripažinti ją de facto ir laukia visokeriopo bendradarbiavimo su išeivijos neolitanais. Bendradarbiavimo būdai ir priemonės, jau atskira tema.

Skaitytis ir platinkit
DIRVA

Inž. Tomas Enčeris, (dešinėje), atvykęs su tėvu iš Lietuvos, pakeltas į senjorus duoda priesaiką. Kairėje vyr. valdybos pirm. J. Lendraitis ir sekr. V. Jonušienė. Prie vėliavos V. Momkutė, dr. A. Arbas ir K. Rudaitytė.
V.A. Račkausko nuotr.

"The Lithuanian Review is my Bible!"

– Vincent Schodolski, Moscow Bureau Chief, The Chicago Tribune

Subscribe to the Lithuanian Review!

published fortnightly in Vilnius

POLITICS ECONOMICS CULTURE HISTORY KEY DOCUMENTS ANALYSIS & COMMENTARY

□Please send me The Lithuanian Review for one year: (one-year air-mail subscriptions)

International subscribers and international organizations based in the Soviet Union:

US \$ 29 Enclosed is a personal cheque or money order (made out to The Lithuanian Review).

□Please send me The Lithuanian Review for two months free of charge

Subscriptions can be sent to:

The Lithuanian Review
c/o Gimtasis Krastas
Tilto skg. 8-2
VILNIUS 232600, MTP-8
Lithuania

or, deposits can be made directly to
The Dresdener Bank
Account #5122557
Ludwigsburg, BLZ 60480008
Federal Republic of Germany

Name: _____ Address: _____

ALT S-gos Seime Bostone nuotaika buvo gera. Iš kairės: Lietuvos gen. Konsulas A. Simutis, VLIKo pirm. dr. K. Bobelis, ALT S-gos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas ir šečias iš Lietuvos – paskutinytis I. Kriaučeliūnienės nuotr.

Tautos Fondo nutarimai

TAUTOS FONDO metinio suvažiavimo, įvykusio 1990 m. gegužės mėn. 5 d. Lietuvių Kultūros Židinyje, Brooklyn, N.Y.

1. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas, paskelbtas 1990 m. kovo mėn. 11 d. amžinoje Lietuvos sostinėje **Vilniuje**, ir džiaugsmo banga užliejęs viso pasaulio lietuvių, vėl karine jėga ir ekonomine blokada yra atakuojamas Lietuvos didžiausio priešo – Sovietų Sąjungos. Nežiūrint Lietuvos istorinės, tarptautinės ir moralinės teisės būti nepriklausoma, demokratinės vakarų valstybės, įskaitant ir Jungtines Amerikos Valstybes, iki šiol nėra parėmusios lietuvių Nepriklausomybės atstatymo. Lietuvių tauta ir jos vyriausybė vadovaujama prezidento Vytauto Landsbergio herojiškai laikosi Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, nors Sovietų Sąjunga grasina ir vykdo ekonominę blokadą. Todėl užsieniuose gyvenę lietuviai privalome kaip niekad remti atsistatančią valstybę ir tautą netik politiškai bet ir stipria ekonomine parama.

2. Šios padėties akivaizdoje Tautos Fondo metinis susirinkimas tvirtina Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto iniciatyvą įsteigti **LIETUVOS ATSTATYMO FONDA**. To Fondo lėšos bus naudojamos vakaruose politinei ir informacinei akcijai pagal bendruosius VLIKo ir Tautos fondo nutarimus, o Lietuvoje, pagal Lietuvos vyriausybės nurodymus.

Tautos Fondas kreipiasi į visus pasaulio lietuvių Lietuvos Atstatymo Fondą remti piniginėmis aukomis. Metinis Susirinkimas įpareigoja Tautos Fondo Tarybą ir Valdybą nedelsiant vykdyti blokuojamas Tėvynės rėmimą.

Tautos Fondas tiki su nelietuvių talka sukelti du milijonus dolerių.

3. Tautos Fondo metinis suvažiavimas džiaugiasi labai pagyvėjusia veikla ir ryžtu padėti Lietuvai. Tautos Fondo nariai didvyriškos mūsų tautos akivaizdoje, išpareigoja tarnauti Lietuvai tol, kol mes būsime jai reikalingi.

4. Tautos Fondo metinis susirinkimas sveikina mūsų brolišką latvių tautą ir vyriausybę su latvių Nepriklausomybės atkūrimu ir jos paskelbimu 1990 m. gegužės mėn. 4 d. ir linki sėkmės siekiant pilnos Nepriklausomybės.

5. JAV Senatas 73 prieš 24 balsais priėmė rezoliuciją raginančią prezidentą Bušą suteikti Sovietų Sąjungai prekybinių lengvatų tol, kol Sovietų Sąjunga nesustabdys ekonominės blokados Lietuvai ir nepradės tartis su Lie-

tuvos išrinkta vyriausybė. Tautos Fondo metinis susirinkimas pavedė Tautos Fondo Tarybai išreikšti padėką kiekvienam iš senatorių už palankų Lietuvos reikalų supratimą.

6. Tautos Fondo metinis susirinkimas didžiai įvertino Tautos Fondo valdybos ir Tarybos nuveiktus darbus ir džiaugiasi jų darbo pasekmėmis. Tautos Fondo susirinkimas dėkoja visoms po platųjį pasaulį veikiančiom Tautos Fondo atstovybėm, reiškia padėką visiems sveikinuosiems, ypač susirinkime dalyvavusiems svečiams; iš Lietuvos J.E. Vyskupiui Antanui Vaičiui ir Lietuvos Parlamento atstovui p. Mačiui, susirinkimas dėkoja Lietuvos respublikos generaliniam konsului Anicetui SIMUČIUI, susirinkimo padėką priklauso Vyriausiam Lietuvos išlaisvinimo Komitetui ir jo pirmininkui Dr. Kaziui BOBELIUI už ilgąmetį darbą, siekiant pilnos Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

Vėliava – simbolis ar skuduras?

Atrodytų, keistas klausimas, ar ne? Bet neturint tautos, o tik teritoriją ir valstybių sąjungą, toks klausimas paskutiniu metu vis keliamas spaudoje ir teismuose čia Amerikoje, kur keli berniukai sugalvoja vėliavą sudeginti, o jų kaltės ar nekaltumo įrodymui teismams jau išleista milijonai dolerių, nors dabar jų taip trūksta buitiniams valstybių reikalams. Kaip ir vaikų piktnaudojimo klausimas motinos ir sūnaus privačioje priešmokyklėlėje, kurioje dienos metu buvo paliekami priežiūrai dirbančių tėvų vaikai.

Imi žmogus ir suabejoji, ar tokiais atvejais į teismo procedūrą įvedamas sveikas protas, sprendimų galimos pasėkos, nuskriaustųjų jausmai, ar tik žiūrima į vieną

tašką – legalaus kodekso raidės reikšmę.

Valstybės vėliavos reikšmės klausimas jau ne naujas šiais laikais, bizniui visose srityse turint paskutinį žodį. Iš jos siuvamos maldymosi kelnaitės, sportiniai marškiniai, žodžiu viskas, kam tikimasi rasti rinką. Gi tuo pačiu laiku siunčiami mirti į Panamą kariai su ta pačia vėliava rankose. Kaip turi jaustis tokio jaunuolio tėvai, sulaukę sūnaus karsto, uždengto ta pačia vėliava? Jei gu simbolių nėra, tai negalima bausti ir už bažnyčios sienų ištepimą, ir už kapų kryžių išgriovimą, bei daugybę kitų isteriškų išpuolių.

Nesenoje praeityje žinome atvejų, kad už atsisakymą eiti į kariuomenę grėsė teis-

mas, ir todėl jaunuoliai bėgo

tašką – legalaus kodekso raidės reikšmę.

Valstybės vėliavos reikšmės klausimas jau ne naujas šiais laikais, bizniui visose srityse turint paskutinį žodį. Iš jos siuvamos maldymosi kelnaitės, sportiniai marškiniai, žodžiu viskas, kam tikimasi rasti rinką. Gi tuo pačiu laiku siunčiami mirti į Panamą kariai su ta pačia vėliava rankose. Kaip turi jaustis tokio jaunuolio tėvai, sulaukę sūnaus karsto, uždengto ta pačia vėliava? Jei gu simbolių nėra, tai negalima bausti ir už bažnyčios sienų ištepimą, ir už kapų kryžių išgriovimą, bei daugybę kitų isteriškų išpuolių.

Nesenoje praeityje žinome atvejų, kad už atsisakymą eiti į kariuomenę grėsė teis-

mas, ir todėl jaunuoliai bėgo

tašką – legalaus kodekso raidės reikšmę.

Valstybės vėliavos reikšmės klausimas jau ne naujas šiais laikais, bizniui visose srityse turint paskutinį žodį. Iš jos siuvamos maldymosi kelnaitės, sportiniai marškiniai, žodžiu viskas, kam tikimasi rasti rinką. Gi tuo pačiu laiku siunčiami mirti į Panamą kariai su ta pačia vėliava rankose. Kaip turi jaustis tokio jaunuolio tėvai, sulaukę sūnaus karsto, uždengto ta pačia vėliava? Jei gu simbolių nėra, tai negalima bausti ir už bažnyčios sienų ištepimą, ir už kapų kryžių išgriovimą, bei daugybę kitų isteriškų išpuolių.

Nesenoje praeityje žinome atvejų, kad už atsisakymą eiti į kariuomenę grėsė teis-

tašką – legalaus kodekso raidės reikšmę.

Valstybės vėliavos reikšmės klausimas jau ne naujas šiais laikais, bizniui visose srityse turint paskutinį žodį. Iš jos siuvamos maldymosi kelnaitės, sportiniai marškiniai, žodžiu viskas, kam tikimasi rasti rinką. Gi tuo pačiu laiku siunčiami mirti į Panamą kariai su ta pačia vėliava rankose. Kaip turi jaustis tokio jaunuolio tėvai, sulaukę sūnaus karsto, uždengto ta pačia vėliava? Jei gu simbolių nėra, tai negalima bausti ir už bažnyčios sienų ištepimą, ir už kapų kryžių išgriovimą, bei daugybę kitų isteriškų išpuolių.

Nesenoje praeityje žinome atvejų, kad už atsisakymą eiti į kariuomenę grėsė teis-

miems asmenims. Konstitucija buvo rašyta kitaip augintos generacijos ir jie numatė pataisų galimybes. Kodėl tad čia jau neleidžiama toji vadinamoji "Human liberty", o kovojama prieš konstitucinę pakaitą vėliavos deginimo atveju?

Idomu būtų žinoti mūsų žmonių nuomonę šiais klausimais. Ar mes irgi įjungiam į šią žmogaus laisvę tokius veiksmus, ar šiais klausimais mūsų liberalinis sparnas turi pagrįstą atsakymą. Mūsų tauta pagarbiai parveža tėvų žemėn Sibiro kankinių kaulus, kai tuo tarpu skaitome apie Vokietijoje vykstančius nukankintų žydų kapų išniekinimus. Juk ir tai simboliai, žmonių tuose kauluose juk nėra. Kaip mes, ypač mūsų jaunoji karta, žiūrima į vėliavos deginimo aktą?

RKV

Vilties draugijos narių suvažiavimas

Jurgis Janušaitis

Pasibaigus ALT S-gos seimui, š.m. gegužės mėn. 13 dieną, Boston–Randolph Holiday Inn, įvyko Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio Draugijos "VILTIS" narių suvažiavimas.

Mandatų komisijos pranešimu Vilties draugijos suvažiavime dalyvavo 30 atstovų, kurie su įgaliojimais turėjo iš viso 1663 balsų, vėliau atvyko dar vienas atstovas su 20 balsų. Pagal įstatus vienas ketvirtis visų balsų priklausė naujai išrinktajam Tautinės sąjungos pirmininkui dr. Povilui Švarcui-416 balsų. Taigi viso balsavime dalyvavo 2099 balsai.

Suvažiavimą pradėjo Vilties draugijos pirmininkas inž. Vaclovas Mažeika, trumpai aptardamas šios draugijos tikslus-leidžiant savaitraštį Dirvą, telkiant lėšas ir išlaikant namus. Suminėjo visą eilę sunkumų ir iškylančių problemų.

Prezidiuman pakvietė Dirvos redaktorių Vytautą Gedgaudą, Albertą Misiūną, prezidento pirmininku ir V. Linkevičienę sekretore.

Praėjusio suvažiavimo protokolą perskaitė V. Linkevičienė, kuris su maža pastaba suvažiavimo buvo priimtas.

Išsamius pranešimus padarė Draugijos pirmininkas inž. Vaclovas Mažeika ir Dirvos redaktorių Vytautas Gedgaudas.

Inž. V. Mažeika pažymėjo, kad praėjusių dviejų metų

tautas Gedgaudas sutikęs dar pasilikti ir tuo būdu sukelta krizė laimingai baigėsi. Pirmininkas pasidžiaugė Dirvos redaktoriaus darbštumu, geru laikraščio redagavimu. Problema esanti Dirvos ir Vilties draugijos nuosavybės – namo reikalai. Namas senas, patalpos redakcijai ir visam namui reikalingos skubaus remonto ir tas daug kaštuošią. Pirmininkas darė užuominą, gal namą reikėtų perduoti, o patalpas nuomoti kitur, bet to jis vienas nesiėmęs spręsti. Baigdamas išsamų pranešimą, Vilties draugijos pirmininkas padėkojo Dirvos redaktoriams – Vytautui ir Stefai Gedgaudams už gerą laikraščio redagavimą, vi-

V. Linkevičienė, sekretoriavusi Vilties Draugijos narių susirinkimui, ir Vilties draugijos pirm. inž. Vaclovas Mažeika, padaręs išsamų pranešimą.
I. Kriaučeliūnienės nuotr.

Dirvos redaktorių ir Vilties draugijos reikalų vedėjas Vytautas Gedgaudas pažymėjo, kad Dirva išlaikė tautinę-patriotinę liniją, lai-

vieton atsiranda net iš jaunėsios kartos skaitytojų.

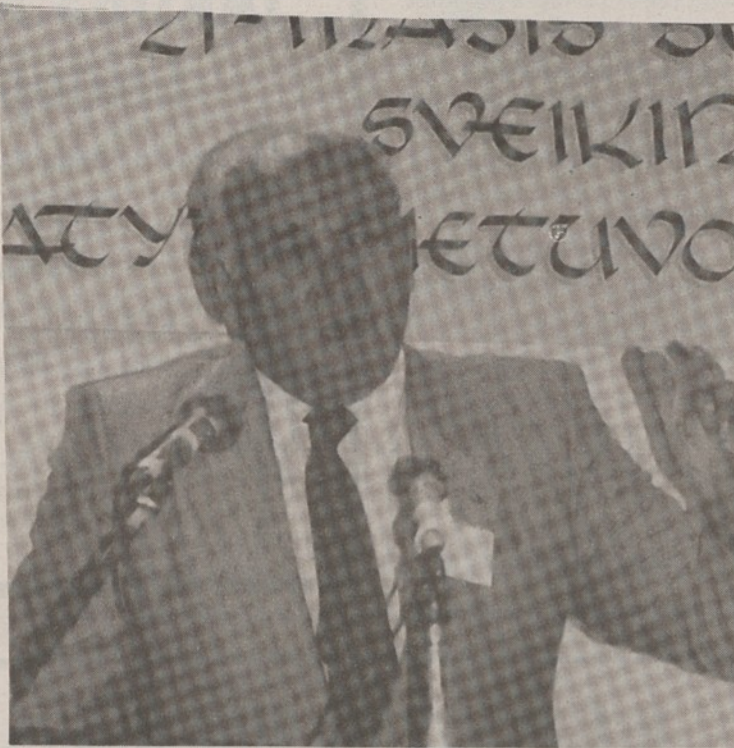
Ivykiams pasaulyje ir ypač Lietuvoje greitai keičiantis, yra būtina turėti gerą techniką gauti žinioms ir jas perduoti skaitytojams. Tas palengvėjo, ypač kai ALT S-gos Bostono skyrius padovanojo Dirvai fax aparatą.

Vilties draugija kasmet turi apie 15.000 dol. nuostolių ir tas sumas tenka padengti iš aukotojų bei vaju-

metu sukeltų lėšų. Dedamos visos viltys į Dirvos deimantinės sukakties minėjimo vaju, kad jis pasiseks ir palengvins laikraščio leidimą. Padėkojo ALT S-gos valdybai, už bendradarbiavimą, paramą ir visiems bendradarbiams, kurių dėka turime gerą laikraštį.

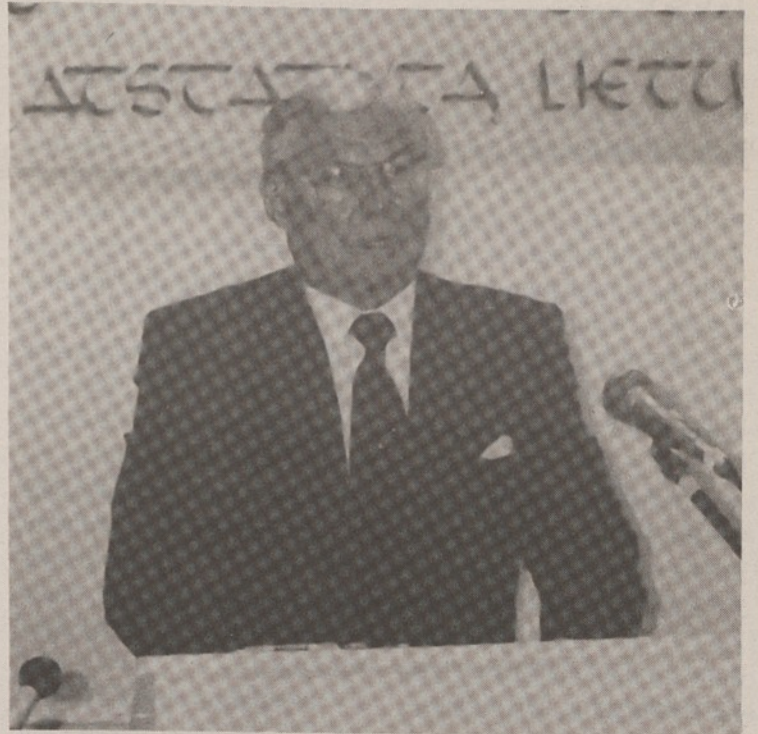
Kontrolės komisijos aktą perskaitė Albertas Misiūnas.

(Nukelta į 10 psl.)

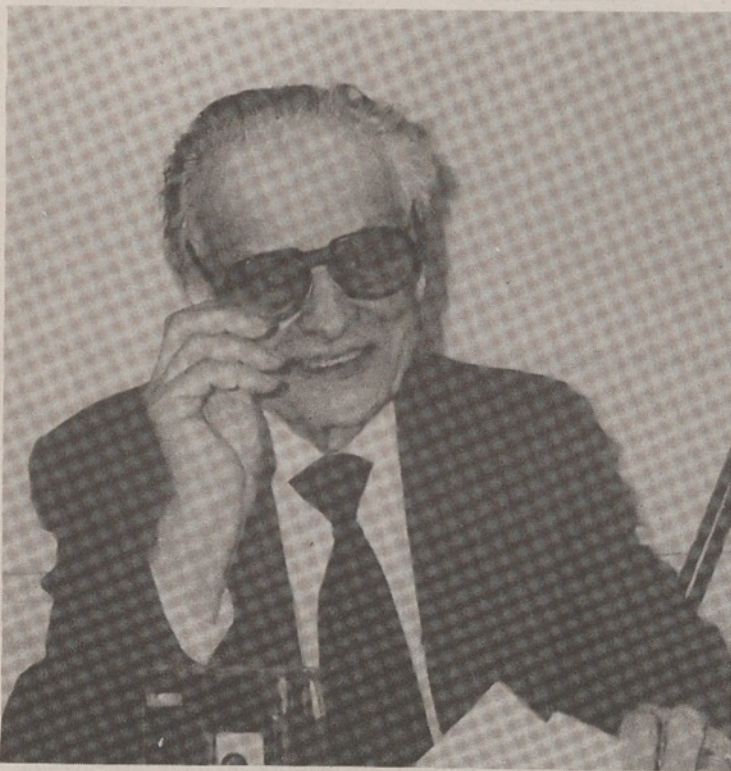

Vytautas Abraitis pristato Vilties nominacijos komisijos į Valdybą nominuojamų asmenų sąrašą.
I. Kriaučeliūnienės nuotr.

kėsi spaudos etikos, leido pasisakyti ir kitiems įvairiais mūsų veiklą liečiančiais, kad ir priešingos nuomonės, klausimais. Dirva turinti apie 3000 prenumeratorių, jų skaičius laikosi beveik pastoviai, vieniems iškritus, jų

Albertas Misiūnas, pirmininkavęs Vilties draugijos narių susirinkimui.
I. Kriaučeliūnienės nuotr.

Dirvos redaktorių Vytautas Gedgaudas skaito pranešimą.
I. Kriaučeliūnienės nuotr.

laikotarpyje Vilties draugija turėjusi daug rūpesčių ir net kritiškų momentų. Buvo iškilęs naujo Dirvos redaktoriaus suradimo klausimas, sukėlęs sunkią krizę, tačiau po rimtų svarstymų surado išeitį, Dirvos redaktorių Vy-

siams rėmėjams, skaitytojams ir Dirvos deimantinės sukakties minėjimo ir vaju centrinio komiteto pirmininkei Irenai Kriaučeliūnienei už pastangas sutelkti didesnes sumas Dirvos egzistencijai išlaikyti.

Naujoji Vilties draugijos valdyba: pirm. dr. V. Stankus, V. Staškus, A. Mackuvienė, V. Blinstrubas ir dr. V. Maurutis.

ALT S-gos naujasis prim. dr. Povilas Švarcas taria uždaromąjį žodį.

I. Kriaučeliūnienės nuotr.

VILTIES D-jos suvažiavimas...

(Atkelta iš 9 psl.)

Draugijos atskaitomybė, knygos vedamos gerai ir tvarkingai. Išreiškė valdybai ir vedėjui padėką.

Dirvos deimantinės suakties minėjimo vyr. komiteto pranešimą padarė pirmininkė Irena Kriaučeliūnienė. (Jis spausdinamas atskirai). Centrinis komitetas sudarytas Chicagoje iš 15 asmenų. Du trečdaliai komiteto narių dalyvauja ir šiame suvažiavime. Pagelbinių komitetų JAV ir Kanadoje yra virš 20. Komitetai rūpestingai dirba, ruošiasi paminėti Dirvos reikšmingą sukaktį ir sutelkti kiek galima daugiau lėšų.

Irena Kriaučeliūnienė padėjo Tautinei Sąjungai ir Vilties draugijai už pasitikėjimą, žurnalistams, redaktoriams, radio valandėlėm ir visai spaudai už teikiamą paramą – gerą informaciją ir rodomą dėmesį komiteto darbams.

Po visų pranešimų vyko naujos Vilties draugijos rinkimai. Nominacijų komisijos vardu suvažiavimui Vytautas Abraitis pasiūlė penkis nominuotus kandidatus: Vladą Blinstrubą, Dr. Viktorą Stankų, Dr. Vytautą Maurutį, Vytautą Staškų, Anastaziją Mackuvienę – visus iš Clevelando. Suvažiavime iš Los

Angeles nominacijos komisijos narė Rūta Sakienė dar pasiūlė du kandidatus – inž. Antaną Mažeiką ir Vytautą Šeštoką. Prasidėjo slaptas, kortelėmis – balsais balsavimas. Jam pasibaigus, Mandatų komisija, susidedanti iš Vandos Mažeikienės ir Lelės Žvynienės, pagelbint pačiam Tautinės sąjungos pirmininkui dr. Leonui Kriaučeliūnui, suskaičiavo balsus ir buvo paskelbta balsavimo duomenis, bet vėliau paaiškėjo, kad balsus skaičiuojant buvo padaryta klaida. Tada dar kartą, turbūt iki vėlumos, komisija balsus perskaičiavo, klaidą surado ir galutini duomenys yra sekantys.

Vladas Blinstrubas – 2049 balsai, dr. Viktoras Stankus – 2049, dr. Vytautas Maurutis – 1869, Vytautas Staškus – 1323, Anastazija Mackuvienė – 1173, inž. Antanas Mažeika – 976 ir Vytautas Šeštokas – 881.

Mandatų ir balsų skaičiavimo komisija savo protokolu skelbia: "Pirmieji penki, gavę daugiausia balsų, buvo išrinkti į Vilties Draugijos valdybą".

Komisijos protokole pastaba: "Laike susirinkimo ant greitųjų skaičiuojant balsus buvo padaryta klaida ir susirinkimui buvo pranešti netei-

singi rezultatai, pasirašė Vanda Mažeikienė."

Kontrolės komisijon išrinkti: Dr. Vladas Bložė, dr. Jonas Maurukas ir Jonas Citulis.

Suvažiavimą baigė inž. Vaclovas Mažeika, nuoširdžiai padėkodamas prezidiumui, mandatų komisijai, palinkėjo naujai valdybai sėkmės, visas problemas spręsti darniai, stiprinti Vilties Draugiją ir užtikrinti Dirvai šviesesnę ateitį.

Suvažiavimo dalyviai, dėkodami Dirvos redaktoriams, jiems sugiedojo ilgiausių metų ir Valio, Valio.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATA

A. A.

GĖNEI KAVALIAUSKIENEI

mirus Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame jos seserį BARBARĄ ir VACĮ PETKUS.

Aldona ir Edis
Blumentaliai
Jadzė Dautienė
Bronė ir Benjaminas
Paulioniai
Elza ir Vytautas
Račkauskai
Aldona ir Jonas
Rasteniai
Irena ir Edis
Rydeliai
Roma ir Henrikas
Tatarūnai

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

P. E. N. KLUBAS GINA MŪSŲ LAISVĖS TEISĘ

DANŲ, SUOMIŲ, SVEDŲ IR NORVEGŲ P.E.N. CENTRŲ PASIŪLYTA REZOLIUCIJA

Tarptautinio P.E.N. klubo – vienintelės pasaulyje tarptautinės rašytojų organizacijos – nariai, 1990 m. gegužės 6–13 d. susirinkę į 55-ąjį kongresą Madiroje, reiškia susirūpinimą trimis Baltijos šalimis, ypač – įtempta padėtimi Lietuvoje.

Tarptautinis P.E.N. klubas visuomet pasisakė už Baltijos tautų kultūrinę identitetą ir teisę į žodžio laisvę, ką patvirtina ir nepriklausomų P.E.N. centrų Es-

tijoje ir Latvijoje gyvavimas nuo pat mūsų organizacijos susikūrimo, taip pat ir naujo Lietuvių P.E.N. centro įsteigimas.

Sumerimės dėl karinės jėgos panaudojimo okupuojant lietuviškų laikraščių spaustuves, kišimosi į jų darbą, taip pat dėl popieriaus ir spaustuves dažų tiekimo suvaržymų ir dėl trukdymų nušviesti įvykius pasaulio spaudoje, Tarptautinis P.E.N. klubas kreipiasi į tarybinę vy-

riausybę, ragindamas nutraukti bet kokią kėsinimąsi į žodžio laisvę Lietuvoje.

Mes tvirtai įsitikinę, kad tikrai atmosferoje, kurioje laisvai ir nesuvaržytai keičiamasi informacija ir idėjomis, galima kurti taikų ir demokratišką pasaulį. Todėl mes su pagarba kreipiamės į Prezidentą Gorbačiovą ir raginame jį užtikrinti demokratinius procesus Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

RUSŲ IR AMERIKIEČIŲ P.E.N. CENTRŲ PASIŪLYTA REZOLIUCIJA

55-asis Pasaulinis Tarptautinio P.E.N. klubo kongresas yra labai susirūpinęs dėl dabartinės nerimą keliančios padėties Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Jei-gu visą žmoniją mes laikome vienu mažu kaimeliu, turime suvokti, kad pavojinga konfrontacijos liepsna lengvai gali persimesti nuo vieno stogo prie kito, padėgdama viską – taip pat kultūrą ir literatūrą. Vado-vaudamiesi P.E.N. klubo principais, mes įsitikinę, kad visos tautos turi negincijamą teisę į apsisprendimą ir nepriklausomybę. Šios Baltijos šalys buvo aneksuotos Stalino tironijos metu. Bet tirono karstas galėtų tapti laisvės lopšiu: ir patiems rusams, ir lietuviams, latviams, estams, ir visoms kitoms tautoms, kurios taip pat kentėjo po

geležine diktatoriaus letena, stebimos budrios Didžiojo Brolio akies.

Priešiško kupinas kaimynų, gyvenančių bendrame žmonių kaimelyje, išsiskyrimas, nepakantūs, alinantys bariniai, aštrūs pareiškimai ir sankcijos vietoj dialogo – tai beviltiška juoda duobė, kuri, gailimas dalykas, visiems laikams prarytų ne tik besivaidijančius kaimynus, bet ir visas kitas niekuo dėtas mūsų kaimelio trobeles.

Draugiškas išsiskyrimas, paremtas tarpusavio supratimu ir pagarba, yra vienintelė potencialios dvasinės vienybės galimybė, žmogaus teisių ir orumo, laiduojančių ne priverstinę, bet savanorišką partnerystę kultūros, literatūros ir visose kitose abipusio bendradarbiavimo sri-

tyse, garantas. Su viltimi mes kreipiamės į konfliktuojančias puses, prašydami nenuilstamai ieškoti lankstaus humaniško sprendimo, kuris sėkmingai suvienytų Lietuvos, Latvijos, Estijos nepriklausomybės pripažinimą ir sykiu užtikrintų jų teritorijose gyvenančių tautinių mažumų teises. Mes suprantame ekonominę būtinybę rasti būdą dalytis bendru turto tarp Tarybų Sąjungos ir šių nepriklausomų respublikų. Bet mes tikimės, kad šios kaimynystėje gyvenančios tautos ir individualiai, ir kartu broliškai puoselės savo svarbiausią nacionalinį turtą – kiekvienos tautos nepriklausomybę ir laisvę, savo kultūros lobius, tarp jų ir literatūrą.

Abi rezoliucijos vienbalsiai priimtos.

RUSŲ CENTRAS, JAV (VAKARŲ) CENTRAS, VFR CENTRAS, AUSTRŲ CENTRAS, KOLUMBIJOS CENTRAS, BRAZILIJOS CENTRAS, SLOVENŲ CENTRAS, DANŲ CENTRAS, SVETICARŲ (VOKIEČIŲ, ITALŲ) CENTRAL, PORTUGALŲ CENTRAS, ANGLŲ CENTRAS, KANADOS (ANGLŲ) CENTRAS, JAPONŲ CENTRAS, IZRAELIO CENTRAS, GRAIKŲ CENTRAS, SLOVAKŲ CENTRAS, SVEDŲ CENTRAS, NORVEGŲ CENTRAS, LENKŲ CENTRAS, OLANDŲ CENTRAS, UKRAINIEČIŲ CENTRAS, KORĖJIEČIŲ CENTRAS, PRANCŪZŲ CENTRAS, KATALONŲ CENTRAS, SERBŲ CENTRAS, SUOMIŲ CENTRAS

Kopenhagos konferencijoje dr. E. Klepsch, Krikščionių Demokratų frakcijos pirmininkas Europos Parlamente su Algirdu Saudargiu, Lietuvos užsienio reikalų ministru.

PASTOVUMAS AR LAISVĖ ?

Rūta Kleva Vidžiūnienė

Pereitų metų antroji pusė ir šių metų pradžia buvo tarsi nenutraukiama šventė, sekant Europos pavergtųjų išlaisvinimo kamuolių nesulaikomai riedant pirmyn. O apie ką tada dar negalvojome, tai apie Amerikos reakciją į tuos istorinius įvykius. Jei kitiems tas atsibudimas ir dabar dar nėra visiškai aiškus ir suprantamas, tai pavergtosios Baltų tautos greit pajuto, kad ne visiems bus leista prisidėti prie šios laisvės ir džiaugsmo šventės. Skaičiau Gimtajame Krašte ironišką redaktoriaus A. Čekuolio pastabą, kad Amerika būtų skirtingai re-

agavusi į mūsų viltis, jei lietuviai būtų juodos ar bent geltonos veido spalvos... Koks tikslus pastebėjimas Amerikos politinėje arenoje! Vienas politinis žumalas pavadino Gorbačiovo vizitą čia "televizijos ir spaudos cirkus", – taigi ne visi verkė iš džiaugsmo ir čia!

Suprantam, kad Amerika turi savo interesus, – bet jie beveik išimtinai ekonominiai. Kur nors gi reikia parduoti savo prekes. Europa tvirtina, kad alijantų karinės pajėgos ten jau nustojo savo aktualumo ir turėtų važiuoti namo, kas tik padidintų čia

Brokoli...

Kartais spaudoje ar šiaip labai protingų žmonių subuime tenka išgirsti nuomonę, kad anas tautietis yra labai apsiskaitęs. Jeigu būtų išdavinėjami apsiskaičiusio žmogaus diplomai, tai mano draugas Florijonas gautų bent kelis tokius pažymėjimus. O gal net būtų jam suteiktas apsiskaičiusio garbės daktaro titulas. Florijonas la-

bedarbių eiles ir pareikalautų stambių išlaidų kareivių paruošimui civiliniam darbui. Girdisi balsų, kad Europos atrama kaip amerikiečių kariuomenės pajėgos dabar yra tapęs jau praeities reikalas. Gorbačiovas irgi turi namie problemą, kur apgyvendinti grįžtančius iš Rytų Europos savo karius ir jų šeimas, kai net pastoviai dirbančiam sovietų piliečiui buto reikia laukti penkis metus, nes tuo tarpu butai naujuose pastatuose vis dar išdalinami partijos narių šeimoms ir jų giminaičiams. Apie tai, tačiau, nei rytuose, nei vakaruose negalima garsiai kalbėti.

Aišku, kad suvienytoji Vokietija ir atgyjanti Rytų Europa gali netolimoje ateityje pačios pasirūpinti savo problemomis, gal tik išskyrus Rumuniją ir Bulgariją, bet jos nebūtinai yra susirūpinusios "Amerikos interesais" Europos kontinente, ir tai jau galima pajusti. Čia mūsų imperijos politiniuose sluoksniuose dar neįstengiama prie to priprasti. Taigi telieka tik sąjunga su sovietais. Naujasis Europos žemėlapis dar nėra pilnai suvirškinamas Washingtone, ką jaučiame ir Lietuvos klausimu. Draugystė su Gorbačiovu yra viena iš tų ekonominių santykių praplėtimo vilčių. Sarkazmo nebija diplomatai su šypsena mato šią kryptį, kaip panašią į kadaise Chamberlaino atidavimą Čekoslovakijos Hitleriui. Kažkaip ideologija visur ir vėl tapo padėta į stalčių o sekamos tik pasaulinės rinkos kryptys ir viltys. Nors tiek daug apie ją kalbėta, moralė tapo visai užmiršta, svarbu tik konkurencija pasaulio rinkose. NATO rolė pasidarys slidus klausimas, visiems kalbant apie jau sugriuvusią sovietų grėsmę, o kitiems siūlant tai organizacijai siekti visiško Sovietų Sąjungos sugriuvimo, arba rūpinimosi "trečiojo pasaulio" apsauga, ko nenori Amerika. Pastovumo – Stability – išlaikymas yra daugumai nebeaktualus, jei jau nepavadinti jo nepageidautinu. Kaipgi pavergtieji ir vergai pageidautų pastovumo? Štai čia ir glūdi Amerikos politikos Europos klausimais panikos sėklos.

Vladas Vijeikis

bai daug skaito. Jau nekalbant apie lietuvių laikraščius, kuriuos perverčia nuo pirmo iki paskutinio puslapio, nepraleisdamas nei skelbimų nei mirties pranešimų. Tad pravartu su Florijonu pasikalbėti, kad išgirstum paskutines naujienas. Aną dieną jis man sako:

– Ar girdėjai apie logiką?

– Teko.

– Tad apgraibom žinai kas yra logika. O kaip tu prisikurtum prie logikos kad ir tokį veiksma. Gorbačiovas susirietęs aiškina, kad Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas yra įstatymais nepagrįstas ir kad lietuviai vistiek priklauso Sovietų Sąjungai. O tuo pačiu metu paskelbė blokadą. Reiškia skriaudžia savus piliečius. Tai kur logika?

Kol aš bandžiau išnariuoti logikos dėsnius, Florijonas pateikė kitą uždavinį. Šuktelėjo:

– Brangute! Nešk. Laukiam.

Taip Florijonas kreipiasi į Florijonienę, kai nori jai ypatingai įtikti.

Florijonienės ilgai laukti nereikėjo. Tuoju pasirodė su didžiulių garuojančiu dubeniu.

– Štai jums vakariene, – meiliai prabilo Florijonienė, – Prarysi liežuvį bevalgdamas.

– Kol mes pakelsime dangtį šio dievų ir mano brangutės paruošto patiekalo – pareiškė Florijonas, – turiu tau vieną kitą žodį tarti. Būk ramus lyg būtum iškilmingos vakarienės pobūvyje ir klausyk. Apie ką mes čia kalbėjome? Aha, apie logiką. Bet palikime tą nuošalyje. Dabar istorinėm temom. Visi istorikai vienbalsiai sako, kad Europos žemėlapis būtų visai kitaip atrodęs, jeigu Rooseveltas (Amerikos prezidentas) nebūtų ligonis. Jaltoje ir Teherane nebūtų atidavęs visos Europos Stalinui. Žmogus buvo taip ligų suspaustas, kad jis nebeturėjo jokio noro nei galios ginčams vesti. Tik, kad greičiau į lovą atsigulti. Taigi, ką gali veikti ligų niokojamas. Net ir pagiriom sirgdamas nieko negali nuveikti. O čia rimta liga.

– Pritariu. Taip ir buvo. Bet kas toliau?

– Nesikarščiuok. Toliau dabartis. Tu man pasakyk, kas žmogaus sveikatai svarbiausia? Vitaminai. Kas nevalgo vitaminų, to kūninės ir kartu protinės pajėgos susilpnėja. Matau linguoji galva. Tad pritari. O kas pasakė, kad jis nemainys Lietuvos į Gorbačiovą? Kas galėjo taip galvoti, kad Gorbačiovas svarbesnis už Lietuvą? Gorbačiovas gal ryt ar poryt gali

pražūti, o Lietuva jau septyni šimtai metų gyvuoja. Taip galėjo pasakyti tik toks, kuriam trūksta vitaminų. O žinai, kas daugiausia vitaminų savyje turi?

– Tu man pasakyk.

– Brokoli! – šuktelėjo Florijonas. – O tas asmuo nevalgo brokoli nuo savo jaunystės. Jo mamytė jį įkalbinėjo, bet jis spardėsi, o dabar būdamas Amerikos prezidentu nei iš tolo nenori į brokoli žiūrėti. Būtų valgęs brokoli, būtų kitaip galvojęs. Būtų žvilgterėjęs į penkiasdešimt metų pažadus Lietuvai ir kitaip pasiūlyęs. O dabar.

Čia Florijonas atidengė didelį dubenį iš kurio jau ir anksčiau sklido gana skanūs kvapai. Dubenyje sviesto ir kitokių padažų kūdroje plūduriavo žalios daržovės. Griebiau didelį šaukštą ir ėmiau semtis tų vitaminų, kad ir man neatsitiktų taip kaip tam, kuris jų atsisakė. O Florijonas sako:

– Dabar aš tik brokoli valgau. Tai mano tyliosios daugumos išreiškiamas protestas. Čia nušauku du zukių. Protestuoju ir kartu ugdu savo protines ir fizines pajėgas.

RŪPINAMASI KELIONIŲ LAISVĖ

Algio J. Grigo vadovaujamas GT INTERNATIONAL kelionių biuras praneša, kad iki šiolei niekas nesikeičia turizmo blokados reikaluose ir jie ėmėsi konkrečių žygių padėčiai pakeisti, laiškais ir telefonais kreipdamiesi į JAV ir Sovietų Sąjungos vyriausybes bei įstaigas. Taip pat yra numatyti susitikimai su USSR ambasadorium, JAV senatoriais bei biznio firmomis, kurios buvo angažuojamos prekybiniam bendradarbiavimui su Sovietija Gorbačiovo lankytosi metu.

ASTA Legislative Committee yra sutikusi padėti apeliuojant šiuo klausimu į Amerikos turistines firmas, kad jos sustabdytų turizmą į USSR, kol nebus nuimta turistinė blokada nuo Lietuvos.

PATIKSLINAMA, kad vizų išdavimas yra sulaukiamas tiksliai INTURISTŲ grupėms ir liepos mėnesio GT International vadovaujamų grupių bei pavienių keliautojų vizų klausimų neigiamo atsakymo kol kas nėra.

Lietuvos Kultūros Ministerijos pranešimu, numatyta DAINŲ ŠVENTĖ įvyks, o Sveikatos Ministerija kviečia visus užsienio gydytojus į jų suvažiavimą, nukeltą į spalio 7-10 dienas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

1990 metų kelionės į Lietuvą

Išvykstama iš Bostono, Chicagos ir New Yorko
10-15 dienų kelionė, Lietuvoje
išbūnant 7-11 dienų

LIETUVA, SUOMIJA ir ESTIJA – 15 dienų kelionė.
10 naktų Vilniuje, 1 naktis Taline, 2 naktys Helsinkyje Finnair linija.

Kelionė #801 – rugpjūčio 1-15 :
\$2,389.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,589.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir AUSTRIJA – 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Vienoje.
Austrian Airlines linija.

Kelionė #808 rugpjūčio 8-22:
\$2,399.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,599.00 iš Chicagos.

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA
15 dienų kelionė, iš jų 7 dienos Lietuvoje:
7 naktys Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade ir 2 Helsinkyje.
Finnair linija, viešbutis "Lietuva".
Kelionė No. 813, rugpjūčio 13 - 27
\$2459 iš Bostono ir New Yorko
\$2659 iš Chicagos

LIETUVA – 10 dienų kelionė.
8 naktys Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #943 rugsėjo 13-22:
\$1,809.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,009.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA – 14 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #913 rugsėjo 13-26:
\$2,209.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,409.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #105 spalio 1-15:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 12 dienų kelionė.
9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #106 lapkričio 5-16:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,899.00 iš Chicagos.

ŠV. KALĖDOS ir NAUJIEJI METAI LIETUVOJE
15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #1225 gruodžio 21-sausio 4, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

NAUJIEJI METAI LIETUVOJE – 15 dienų kelionė.
12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.

Kelionė #1280 gruodžio 29 - sausio 11, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

Smulkesnėms informacijoms ir brošiūrai, kreipkitės į
BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA, 02459
Tel. 617 965 - 8080 Fax 617 332 - 7781

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

Santrumpos: atm. in. — atminimui; jnašas, pavardė po dvitaškio — aukotojas, jm — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, suma po pavardės — įnašų iš viso.

1990 m. sausio mėn.

2 x \$20 — Rinkunas Julius, \$40; Straukas Charles, \$20.

1 x \$30 — Petravičienė Lidija, \$130.

1 x \$35 — Mičiulis Pijus, atminimui: Stasiūnienė Aldona \$25 ir 1 kt. asm., \$635.

1 x 40 — Matekūnienė Adelė atm. in.: Ford Motor Co., \$545.

3 x \$50 — Beiga Kazys ir Sofija, \$250; Daniliauskas Liutas Aldona atm. in.: Aukštuolis Hilde ir Bird Lilija, \$585; Puzinas dail. Povilas atm. in.: Puzinienė Aušra, \$850.

35 x \$100 — Adomėnas Anthony ir Aldona, \$100; X, \$100; Birmantas Eugenijus, \$400; Brinkis Petras Vaclovas atm. in.: Brinkis Z., \$200; Černius Kazys ir Filomena, \$3,500; Čizikas Balys atm. in.: Čizikaitė Bronė, \$2,000; Daytona Beach Amerikos Lietuvių Klubas, \$100; Dženkaitis Juozas ir Bronė, \$1,175, X, \$100; Galdikas Antanas ir Filomena, \$1,400; Gedgaudas Mindaugas ir Violeta, \$750; Giedraitis dr. Rolandas ir Danutė, \$500; JAV LB Daytona Beach Apylinkė, \$100; Jodelė Julius ir Ingrida \$600; Katarskis kun. Vaclovas \$1,700; Kontrimas Ričardas ir Raimonda, \$1,550; Korius Zdislovas ir Stasė, \$725; Kutkus Vytautas ir Emilija, \$200; Kuzmickas Simas ir Stefa, \$100; Lapšys Algis ir Nijolė, \$100; Lungys Steponas atm. in.: Lungienė Emilija, \$245; Milmantas Aldona, \$100; Morkūnas Leonas, \$200; Nelsas Romas ir Angelė, \$750; Oksas Leonas ir Izabelė, \$1,600; Pažerūnas Juozas ir Eugenija, \$200; Pažiūra Vladas ir Alfonsa, \$800; Polikaitis Antanas ir Dalilė, \$810; Reivydas Liudas, \$500; Sealey Raphael, \$200; Seiliukas Bronius ir Angelė, \$525; St. George's Lithuanian Sick Benefit Society 100 m. sukakties proga, \$200; Stukas Donald ir Leonida, \$100; Sutkus Mečys ir Violeta, \$200; Viskanta V. ir B., \$100.

1 x 115 — Vidugiris Vytautas ir Elena, \$615.

1 x 125 — Juškienė Elena atm. in.: Žemaitis Vladas \$100, Bajorūnai \$25, \$1,125.

3 x 200 — Aidukas Antanas ir Juzė, \$600; Aukštuolis Mantas Rapolas atm. in.: Aukštuolis Hilde ir Bird Lelija, \$3,567.38; Gedgaudas Antanas ir Jadvyga atm. in.: Gedgaudas Walter, \$800.

1 x \$300 — Karoblis, M.D. Vytautas, \$8,000.

2 x \$500 — Druseikis Petras ir Julija atm. in.: Druseikis Algimantas, \$2,525; Sirutienė Magdalena atm. in.: Sirutis Vytautas, \$500.

1 x 560 — Urbutis Pranas, atminimui: Skučas Donatas ir Gina \$100, Šalna Alina \$50, Brazauskas M. K. \$30, Paškus J. B., \$25, Stelmokas V. S. \$25, Liu-

termozienė O. \$25, Bajorūnas M. L. \$25, Floridos Auksinio Kranto LB Apylinkė \$25 ir 16 kt. asm., \$660.

1 x \$600 — Daugėla Stasys ir Ona, \$1,200.

1 x \$765 — Sapetka Kazimieras, \$10,765.

1 x 800 — Ambrazas muz. Pranas atm. in.: Ambrazienė Aldona, \$1,000.

2 x \$1,000 — Bliūdžius Andrius ir Stasė, \$3,000; Vitkienė Magdalena atm. in.: Vitkus Stasys, \$2,000.

1 x \$2,000 — Galinis Bronius atm. in.: Galinienė Irena \$370, Černius Vytautas, Marija, Daņa. Marytė \$100, Rasys Juozas ir Irena \$75, po \$50: Beder Rostislav ir Regina, Bielkevičius Romualdas ir Emilija, Dacys Juozas ir Aldona, Jakubauskas Jonas ir Albina, Jančauskas Vladas ir Danutė, Mickevičius dr. Bronius ir Genė, Veitas Brutonis ir Irena, Veitas Rūnas ir Reda, po \$30: Čereska Jonas ir Alė, Galinis A., Janiszewska M. ir Fihinski E., Mickūnas Česlovas ir Irena, Štuopsis Jurgis ir Roma, po \$25: Ambraziejus J. ir G., Cibienė, Stasė, Gimbutas Jurgis, Janonas Eduardas ir Irena, Kazlauskas Stasys ir Emilija, Kubilius Viktoris ir Aga, Kuncaitienė Elena, Kuodienė Bronė, Mučinskienė Ona, Paliulis Bronius, Rastonis Vytautas ir Augė, Rutenis Jonas ir Verutė, Šlenys Liudas ir Dalia, Stuopsis Tomas ir Rita, Sužiedėlis V. ir E., Svirskis I. ir D., Vaitkus Vladas ir Ona, Vasy Jonas, Žiaugra Vytautas ir Linda, mažesnes sumas 28 kt. asm., \$2,000.

1 x \$25,000 — Prel. Prunskio Fondas Krikščionybės Idealams Ugdyti Lietuviuose, \$50,000.

Iš viso \$37,660.00

1990 m. vasario mėn.

1 x \$10 — Polikaitis John ir Pauline, \$20.

3 x \$20 — Boreisis Algirdas, \$40.61; Cibavičienė Marija atm., \$420; Galinis Bronius atm. in., \$2,020.

2 x \$25 — Gineitis Henrikas ir Marija, \$150; Navazelskis Petras ir Irena, \$25.

3 x \$50 — Noreikienė Marija, \$370; Pavilčius Vytautas atm. in. šeima 25 m. mirties sukakties proga, \$350; Shlikas Klementina, \$50.

1 x \$75 — Urbutis Pranas, atminimui: Purelis Elena \$50, Gabrielides Esther \$25, \$735.

1 x \$90 — Navickas Peter, \$500.

8 x 100 — Čyvas Juozapas atm. in.: Čyvienė Genė, \$200; Dubiaskienė Jadvyga, atminimui: Tylis Adolfas ir Constanca, \$1,900; Jucėnas Antanas, atminimui: Jančauskas Vladas ir Danutė \$50, Ambraziejus Petras ir Janina \$25, Čereška Jonas ir Alexandra \$25, \$1,100; Kiaunė Kazimieras ir Emilia, \$125; Kriščiunevičienė Katarina atm. in.: Kriščiunevičius kun. Viktoras, \$100; Orentas Augustinas, \$100; Varnelis Apolinaras ir Jadvyga (mirusi), \$4,400; Žvinklys, kun. Antanas, \$200.

Lietuva su Kristumi

Vismantas Vidugiris

"Nebijokite tų kurie žudo kūną, bet negali užmušti sielos. Verčiau bijokite to, kuris gali prazudyti ir sielą, ir kūną pragare." (Mt. 20, 28)

Tie, iš pirmo žvilgsnio paprasti žodžiai, nuskambėję prieš du tūkstantmečius, šandien palietė kiekvieną. Kiekvieną, kuris nepalūžo nei po kūno, nei po sielos kankinimų. Kuris šandien išėjo prisiminti savo tautos nueito kelio kančių. "Vulnere sanato cicatrix manet", (Žaizdas užgydžius randai lieka), kaip sakydavo romėnai. Visa Lietuva tarsi prisilietė prie savo randų, bet ne tam, kad išsigastų dabartinės politinės prievartos, ne tam, kad priekaištautų praeičiai, ne tam, kad užsidegtų neapykanta. Ne! Šie randai — garbingos, o ne gėdingos istorijos ženklai, kuriuos išskaitydama, tauta iš naujo suvokia savąją paskirtį, kelią ir laikyseną. Suvokia ir pasiryžta nė žingsnio nežengti atgal nuo kovo vienuoliktosios akto.

Visose Dievo šventovėse šiandien, Gedulo, Vilties ir Pasiryžimo dieną, tikinti tauta kėlė rankas aukštyn, maldaudama: Dieve, palaikyk mūsų tikėjimą: juk Tu esi su mūsų Tėvynė Lietuva!

Sostinė Vilnius su tavi-

mi! Nei kiek nemažesnė minia, tą atmintiną sausio vienuoliktosios vakarą, kai buvo atvykęs kaimyninės valstybės vadovas, norėdamas "susipažinti" su Lietuvos situacija, birželio keturioliktąją susitelkė prie Lietuvos šventovių širdies. Čia iškilmingas šv. Mišias kancelebravo visi Lietuvos vyskupai. Po to senamiesčio gatvėmis vos ne po penkiasdešimties metų tūkstančiai tikinčiųjų išėjo į Devintinių procesiją. Procesijai sugrįžus į Katedrą, buvo atnaujintas 1934-ųjų metų tautos pasiaukojimo švč. Jėzaus Širdžiai aktas. Po iškilmių Katedroje tremtiniai pakvietė visus drauge aplankyti Trijų Kryžių kalną.

Puse septynių vakaro Universiteto Didžiajame kieme skambėjo pernai Gedulo ir Vilties dienai kompozatoriaus Vidmanto Bartulio sukurta "Requiem" (už laisvę žuvusiems).

Aštuntą valandą vakaro Katedroje buvo laikomos šv. Mišios už žuvusiųjų ir iškentėjusiųjų aukas. Po jų Katedros aikštė nušvito uždegtų žvakučių liepsnomis.

Iš kitų gausėsių tikinčiųjų susitelkimų sostinėje galima paminėti gausų būrį tikinčiųjų, susirinkusių prie Vilniaus Aušros Vartų Madonos.

Tautos aukos buvo pagerbtos ir visose didesnių Lietuvos miestų bei miestelių geležinkelio stotyse, iš kurių išriedėjo pilni gyvuliniai vagonai žmonių į nežinią. Išriedėjo ir negrižo... Lyg gyvi praeities liūdininkai tebestovi Subačiaus geležinkelio stotyje dešimtys lokomotyvų, traukusių tuos prakeiktus, dabar jau tautos genocido simboliais tapusius vagonus. Kas žino: ar nebus jie panaudoti antrą kartą? Juk dar yra jėgų, norinčių palaužti tautos pasiryžimą būti laisvai!

Tokias šviesias mintis sukelia patirti teigiami įspūdžiai. Kaip nuostabiai atrodo ta pati procesija iš paukščio skrydžio! Tuo teko įsitikinti, pakilus virš Panevėžio ir aplinkinių parapijų. Nuostabus vaizdas — procesija sujungusi visas tris Panevėžio bažnyčias!

Žymiausiu šio Juodojo jubiliejaus paminėjimu reikia laikyti iškilmes Šiauliuose ir prie Kryžių kalno.

Pusę dešimtos iš ryto Vilniaus gatvėje "susitiko" visi kryžiai, atkeliavę iš įvairių Lietuvos vietų (iš Vilniaus, Kauno, Pajūrio, Klaipėdos, Palangos, Pasvalio, Alytaus). O žygis prasidėjo dar birželio 2-ą dieną, išnešus pirmąjį kryžių nuo Vilniaus Katedros. Ir štai susitikimas! Duona ir druska.

Toliau kryžių procesija ateina į šv. apašt. Petro ir Povilo bažnyčios šventorių. Nuvilnijo Šiaulių valstybinio kamarinio choro giesmė. Nėdelis mitingas iki 11 val., kai jau prasideda šv. Mišių auka. Po Sumos gausybė žmonių nusidriekė nuo bažnyčios Šiaulių — Joniškio plentu, link Kryžių kalno per keturius kilometrus — apie Du šimtai tūkstančių tikinčiųjų! Po poros valandų juos jau pasitiko Meškuičių klebonas Alfr. Vanagas. 16 valandą Prasideda šv. Mišios. Jas koncelebruoja: Pajūrio klebonas Vytautas Sadauskas, pats su tikinčiais atėjęs 170 km. ir atnešęs kryžių; Gruzdžių klebonas Aleksandras Milašius ir latvių katalikų žurnalo redaktorius kun. Andrej Agluoniets, kuris atvyko su Rygos, Rezeknės ir Agluonos jaunimu, priklausančiu Latvijos katalikų jaunimo organizacijai "Adveniat".

Po mišių pakviečiami ir pagerbiami pirmojo kryžiaus nešėjai po vandališko Kryžių kalno nusiaubino 1973 m. Gegužės 18-19 naktį. Tačiau jų kryžius nesulaukė net aušros-buvo dar naktį nupjautas. Bet jį nupjovus, tą dieną kryžių atnešė Panevėžio Eucharistijos bičiuliai. Ir taip kryžiai keitė kryžius, kol buldozerinio ateizmo kariūnai nebepajėgė išnaikinti vis atstatomų kryžių. Visiems to ir šito žygių dalyviams buvo įteiktos kito Lietuvoje nusiaubto — Vilniaus Trijų Kryžių kalno nuolaužos nuo išsprogdinto monumento. Pasakui visi kryžiai buvo nunešti ant rytinėje kalno dalyje esančio ir nuo šiandien dienos vadinamo Blaivystės kalnelio ir "pasodinti". Be jokios abejonės jie "prigis", nes juos palaistė ne vien praeities ašaros, bet ir šio žygio prakaitas ir stipri stipri liūtis, užpuolusi visus susirinkusius, bet jų neišvaikiusi, kaip anuomet iš KGB kabinetų pakilusios audros.

Tikėkime, Dievo laimiamai Kryžių šalyje išsaugosime taiką ir ramybę! Garbė Jėzui Kristui!

COASTAL MAINE LIVING
MACHINE SETUP OPERATORS FOR
WICKMANS AND NEW BRITAINS AND
DAVENPORT

Due to company expansion we have a few positions open in the multi-spindle department. Minimum of 3-5 years recent experience required. Excellent opportunities for right persons to advance with aggressive, growing company. We offer a full benefit package; send resume or call. **MASTERS MACHINE COMPANY**

P.O. Box 16
Bristol Mills Road
Round Pond, Maine 04564
207 / 529-5191

ATTENTION:
EASY WORK!
EXCELLENT PAY!

Assemble products at home.
Details. (1) 602-838-8885 Ext.
W-1753, 6am-11pm, 7 days.
(25-26)

MINNESOTOJE YRA LIETUVIŲ!

Ivykiai Lietuvoje ir Sovietų Sąjungos prezidento M. Gorbačiovo lankymasis Amerikoje išjudino Minnesotoje gyvenančius lietuvius kada PLB, prieš jo atvykimą, kreipėsi į Tomą Markvaldą suorganizuoti toje valstijoje gyvenančius lietuvius. Jo ir George Jace asmeninėmis lėšomis buvo įdėtas skelbimas "Minneapolis Star Tribune", kad prieš Gorbačiova nori demonstruoti lietuviai susisiekti su jais. Savaitę prieš sovietų prezidento atvykimą sąrašė buvo virš 30 pavardžių.

Minneapolisje ir apylinkėse aktyviai veikia latvių, estų ir ukrainiečių grupės. Latviai pakvietė T. Markvaldą ir visus lietuvius prisidėti prie ruošiamų demonstracijų. Įvyko keli ruošos posėdžiai latvių namuose, kuriuose dalyvavo taip pat George Jace ir prof. Tautvydas. Gegužės 30 d. įvyko spaudos konferencijos.

Vietinė spauda ir televizija informavo ketvirtadienį ir penktadienį, kad Pabaltijo kraštai ir ukrainiečiai kartu ruošia demonstraciją miesto centre birželio 1 dieną su vėliavomis, kad Gorbačiovas suprastų, jog ir čia gyvena nori savo kraštams laisvės.

Penktadienį, birželio 1 dieną demonstracija įvyko miesto centre, prie Hennepin County Government Center. Demonstruotojai nešė savo kraštų vėliavas, o p. Markvaldienė pasirūpino, kad kiekvienas lietuvis galėtų iškelti savo vėliavėlę – buvo daugiau 40 trispalvių! Lietuvį vardu kalbėjo George Jace. Buvo sugiedota Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Ukrainos himnai. Visos trys – ABC, NBC ir CBS – Minneapolis-St. Paul TV stotys filmavo ir darė pasikalbėjimus su dalyviais. Nors demonstracija užtruko tikrai valandą, bet visos TV stotys rodė reportažus per 5:00, 6:00 ir 10:00 val. žinių programas. Vietinė ABC stotis rodė interview su Daina Vaitkevičiūte-Meiliene apie lietuvių paruoštą reklamą.

Sekmadienį lietuviai susirinko prie ukrainiečių bažnyčios, Gorbačiovo sutikimui, kur susiskirstė grupėmis palei Summit Avenue. Ten Gorbačiovas sutiko Minnesotos gubernatorių Rudy Perpich pietums. Belaukiant jo, pasaulinė media turėjo pasikalbėjimus su demonstratoriais, o vietinės televizijos stotys tęsė tai ir filmavo visą dieną. BBC padarė interview su prof. Tautvydu ir Japan TV su M. Arlauskine. Vėliau sužinojome, kad Amerikos "Nation News" nebuvo atvykusi į Minnesotą.

Gorbačiovas pravažiavo pro mus. Jis gerai matė vėliavas – mašinos langas buvo nuleistas ir jis mosavo

Šiaurės Amerikos rinktinė su Lietuvos rinktinė "Neris" po varžybų Bostone.

J. Rentelio nuotr.

Sporto šventėje Bostone...

Bostone įvykusi gegužės 26-27 d. 40 toji Sporto Šventė pasižymėjo ne tik gražiu skaičium dalyvavusio Šiaurės Amerikos lietuvių sportininkų, bet ir tuo kad pirmą kartą rungtinėse dalyvavo Sporto Komanda iš Lietuvos: tai Moterų Tinklinio Komanda iš Kauno "Neris".

Kad tokio aukšto lygio (ir ūgio ir sporto technikos atžvilgiu) Lietuvos lietuvių komanda laimėtų prieš Šiaurės Amerikos Komandą, bei iš jų sudaryta rinktinė nebuvo nuostabu. Tik buvo įdomu patirti ką šios Lietuvos atrinktos atstovės, atstovaudamos ne tik savo sporto šaką, bet ir Lietuvą, galvojo apie šventę, išeiviją, Lietuvos būklę.

Ir įdomu buvo kaip atsakys į tuos klausimus išeivijos dukros, Šiaurės Ame-

publikai.

Minnesotos gyventojai labai šiltai priėmė Gorbačiova. Valstijos ekonomija yra arti mai surišta su Sovietų Sąjunga.

Mūsų ir kitų kraštų demonstracijos atsiekė tiek, kad parodėme, kad Minnesotoje gyvena Pabaltijo kraštų žmonės, kuriems rūpi laisvė ir ekonominė padėtis dabartinėje Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Ukrainoje.

Demonstracijose dalyvavo virš 150 apylinkėse gyvenančių lietuvių kilmės žmonių ir keli Chicagos lietuviai, atvykę su latvių autobusu.

Tomo Markvaldo ir jo šeimos pastangomis buvo daug atsiekta. Šia proga įsteigta Lithuanian Americans of Minnesota organizacija žada ir toliau veikti. Buvo smagu rasti lietuvių kilmės Minnesota gyventojus – Markvaldus, Tautvydus, Raudžius, Arlauskus, Jace ir visus kitus. Taip, Minnesotoje yra lietuvių!

Milda Arlauskienė

rikos lietuvių tinklinio rinktinės atstovės. Teko užklausti losangelietės Živilės Tomkutės, ir jos iškylios olimpinio masto tinklininkės sesutės, Daivos.

Bendrai atsakė, kad ne tik dėl sporto, ir kūno ir sveikatos ugdymo dalyvauja šventėje, bet ir dėl galimybės pabendrauti su lietuviais, ir svarbu, kad dalyvaudamos sporte, svetimtaučiu tarpe, gali iškelti Lietuvos vardą.

Kokio atsakymo tikėjome išgirsti iš Lietuvos merginų. Kurios taip gynė Lietuvos vardą Europoje, Sovietijoje ir aiškiai pabrėžė meilę savajai kultūrai?

Ingridai Kaltinienei buvo tuo pat nuostabu ir džiugu, kad išeivijos jaunimas dar kalba lietuviškai, bendrauja lietuviškoj aplinkoj. O Irma Ratnikaitė skatino išeiviją nenusivilti, remti Lietuvą nes ir Maskvos žmonės surinko jau Lietuvai 80,000 rublių pakelti ekonominę blokadą, o Leningrado piliečiai sakė, kad jeigu jie galėjo iškentėti vokiečių blokadą tai jie pagelbės lietuviui atlaikyti ir Gorbačiovo blokadą. Tai lietuviams reikia neprarasti vilties, o vis jį ieškoti naudingų galimybių

Dr. V. Stankus

DR. J. GIRNIAUS PAGERBIMAS

Lietuvių Enciklopedijos leidyklos ir lietuvių organizacijų sudaryto komiteto surengtas dr. Juozo Girniaus pagerbimas jo amžiaus 75-rių metų sukakties pagrindu įvyko birželio 3 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje. Susirinko gana daug Bostono ir apylinkės lietuvių šviesuomenės, kuri aukštai vertina sukaktuvininko veiklą ir kūrybą.

Pagerbimą pradėjo ir užbaigė Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius, o jį pravedė Zita Lebedžiūtė - Krukonienė. Apie sukaktuvininko veiklą ir kūrybą kalbėjo So. Carolinos universiteto profesorius dr. Ignas Kęstutis Skrupskelis. Jis išryškino dr. J. Girniaus darbą Lietuvių Enciklopedijoje, Aiduose ir Ateitinukuose, ieškant vis naujų bendradarbių ir talkininkų, keliant reikalą palaikyti galimai glaudesni ryšį su tautos kamieniu tėvyneje. Iš sukaktuvininko gausybės straipsnių ir eilės knygų kalbėtojas išskyrė veikalus "Tauta ir tautinė ištikimybė", o taip pat "Žmogus be Dievo". Tai knygos, kurios iš rankų į rankasėjo Lietuvoje.

Pats sukaktuvininkas sa-

vo žodyje pabrėžė, kad jis nenorėjo trauktis iš Lietuvos, o kai jau pasitraukė, tai norėjo dirbti tik Lietuvos labui. Jis visuomet norėjo ir nori grįžti į Lietuvą, kuri jau pasiekė ribotos laisvės. Jei nemes, tai bent mūsų vaikai sulauks jos pilnosios laisvės.

Daug kas sukaktuvininką sveikino žodžiu ir raštu ne tik iš laisvojo pasaulio, bet ir Lietuvos. Juose reiškiamas dr. J. Girniui padėka už brandžius darbus, kurie reikšmingi lietuvių tautos dvasinio atgimimo ūgdymui.

VEIKLUS PROFESIONALAS

Dr. Edmundas Saulius Cibas, baigęs Harvardo universiteto medicinos fakultetą, dirba Brigham & Women's Hospital Bostone. Šalia savo tiesioginio darbo jis dažnai skaito paskaitas aktualiais medicinos klausimais. Šiemet jis vėl Harvardo medicinos fakulteto rėmuose organizuoja penkių dienų kursų tiems gydytojams, kurie nori susipažinti su naujais mokslo pasiekimais patologijos, o ypač citologijos srityje. Kursai vyks birželio 25-29 dienomis Ritz-Carlton viešbutyje Bostone. Pernai jo suorganizuoti tos rūšies kursai sukėlė didelį susidomėjimą ir praėjo labai sėkmingai.

Pažymėtina, kad Dr. Edmundas Saulius Cibas neužsidaro vien tik savo profesijos reikaluose, bet reiškiasi ir lietuviškame gyvenime. Kaip geras pianistas, neseniai Baltų d-jos koncerte jis akompanavo smuikininkei Elenai Kuprevičiūtei-Bergen, o paskutiniu metu rašytojo Antano Gustaičio šermenyse pasakė atsisveikinimo kalbą Bostono aukštesniosios liutuanistinės mokyklos vardu.

• 1991 m. BALANDŽIO 7 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje koncertas, kurio programą atliks sol. Irena Milkevičiūtė, sol. Virgilijus Norieika ir pianistė Gražina Landsbergienė – visi iš Lietuvos.

„LAISVĖS VARPAS“

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinojimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra Laisvės Varpo lietuvių radijo programa, perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00–10:00 val. ryto iš radijo stoties WCAW – FM 98. Jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402, telefonas: (508) 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 587-9898. Žinias galima perduoti Faxu, skambinant telefonu: (508) 586-7209. Tuo tarpu telefonas ir Fax yra toje pačioje telefono linijoje, tad dėl žinių perdavimo Faxu reikia pirma paskambinti telefonu, prašant, kad būtų įjungtas Fax.

Dr. Juozo Girniaus pagerbime birželio 3 d. kalbasi Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius, Bronius Paliulis ir dr. Juozas Girnius.

L. Kulbienės nuotr.

LEMONT

PAVASARIO MADOS LEMONTE

Pasaulio lietuvių centre Lemonte, Ill. buvo suruošta madų paroda – "Pavasari, tik tau", Rengimo komitetas, vadovaujamas Gėnės Rimkienės ir Laimos Trinkūnienės, sukviėtė modeliuotojas ir modeliuotojus. Modeliavo mamos, tėveliai, vaikučiai ir močiutės. Tai buvo šeimos madų paroda. Modeliai buvo labai įvairaus amžiaus ir nešiojo įvairių dydžių drabužius. Kai kurie drabužiai buvo paimti iš parduotuvių, kiti pačių siūti, o dar kiti modeliuotojų nusipirkti sau.

Madų parodą labai sumaniai koordinavo Dalia Bartkienė, Giedrė Mereckienė ir Vida Murray. Jos stengėsi parodyti, kad nesvarbu amžius, ūgis ar svoris, kad kiekviena moteris labai nesunkiai gali sau prisitaikyti drabužius ir atrodyti gražiai bei patraukliai. Amerikoje drabužių pasirinkimas labai didelis ir jų kainos prieinamos. Modelius ir jų modeliuojamus drabužius apibūdino Silvija Radvilienė. Salė buvo pilna viešnių ir svečių. Moterys mėgsta tokius subvymus, nes čia galima pakritikuoti, pakomentuoti ir smagiai tarpusavy pasišnekučiuoti.

Pavasari surengtoje madų parodoje Lemonte modeliavo vaikai, tėveliai ir močiutės. Nuotraukoje iš kairės: Vika Gilytė, Kristina Jonušaitė ir Marija Domanskytė. Antroje eilėje: Monika Gilytė, Dana Gylienė ir Lydija Ringienė.

ti. Viešnioms labai mandagiai ir elegantiškai patarnavo vyrai. Ir taip besigėrind modeliais ir jų drabužiais labai greitai prabėgo laikas. Patenkintos skubėjome namo. Pelnas paskirtas Pasaulio lietuvių centro išlaikymui. Gausus atsilankymas į šią madų parodą mus tikina, kad vis

daugiau ir daugiau užmiesčiuose gyvenančių lietuvių jungiasi į Centro veiklą.

Bronė Nainienė

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

CAPE CODO LIETUVIAI

Vis daugiau lietuvių įsikuria gražiajame Cape Code. Tolygiai ten auga ir stiprėja lietuvių veikla, kurią organizuoja Lietuvių Bendruomenės Cape Codo apylinkė, dabar vadovaujama Alfonso Petručio. Paskutiniu metu ten viešėjo Lietuvos tinklininkų komanda, atvykusi į Sporto šventę, vykusią Bostone. Ji susipažino su Cape Codo aplinka ir lietuviais, pabendravo su jais ir vienu autobusu vyko į demonstracijas Lietuvos reikalui Washingtone. Įdomu, kad vietos dienraštyje Cape Cod Times parašius apie tą išvyką į Washingtoną, atsirado naujų lietuvių, kurie ligi šiol lietuviškoje veikloje mažai buvo žinomi. Jie finansiškai prisidėjo prie tos kelionės išlaidų padengimo. Tokiais minėtini dr. Jonas Bernotavičius, įteikęs 100 dol., o taip pat Bunda Charlas, skyręs 50 dol. Šalia to minimą išvyką pinigais parėmė uolūs tos kolonijos nariai: Židžnienė ir Vieškalnis, paaukoję po 50 dolerių. Šalia petijijos Lietuvos reikalui, po kuria surinkta virš 900 parašų, išvyka į Washingtoną demonstracijai Lietuvos reikalui, buvo vienas svarbiausių įvykių vietos lietuvių gyvenime, sustiprinusi ryšius su tautos kamieniu ir padėjusi jam kovoję už laisvę.

Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte, suruoštoje madų parodoje savus rūbus modeliavo (iš kairės) Irena Kriaučeliūnienė, adv. Ričardas Burba ir Linda Burbienė.

Aukos a.a. Albino Subačiaus vardui įamžinti

LIETUVOS ATSTATYMO FONDUI AUKOS

100 dol. P. Damijonaitis
60 dol. A. Z. Kalvaičiai
Po 50 dol. V.S. Abraičiai, P.S. Laniai, Ed. Kryženekus ir vaikai, Joan Depuy ir vaikai,
25 dol. A. Žindžius,
Po 20 dol. J.J. Daugėlai, V. Andrusis, G. Lapėnas, M. Rumbaitis, K. Bružėnas, V. Kvetkus, Br. Snarskis
15 dol. F. A. Dippel,
Po 10 dol. K. Žolynas, J. Purienė, V. Šileikienė, A.J. Sodačiai, J. Kapčius, S. Daržinskas, V. G. Balčiūnai, J. R. Budreikos, J. Bagdonas,

St. Šarauskas.
viso 640 dol.

TAUTOS FONDUI AUKOJO

Po 20 dol. A.M. Jagučiai, O.N. Karašos, J. Bartkus.
Po 10 dol. J. Ambrozaitis, J. Lepeška, B. Pūkelevičiūtė, A. Ileikis.
viso 100 dol.

LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO

Po 25 dol. N. Subačius, dr. V. Majauskas
Po 20 dol. J. Janušaitis, O. Zdaržinskas,
10 dol. K. Jankauskas.
viso 100 dol..

SLA 136 kuopos finansų sekretoriui

A. A.

KAZIMIERUI GAIŽUČIUI

mirus, jo žmonai URŠULEI, sūnui Petručiui, giminėms ir artimiesiems, reiškiamo gilią užuojautą

A. ir A. Jonaičiai
A. ir B. Pautieniai
I. ir M. Stankai
J. ir A. Kazėnai

A. A.

KAZIUI GAIŽUČIUI

mirus, ansamblietei – žmonai URŠULEI, sūnui su šeima ir giminėms gilią užuojautą reiškia

ČIURLIONIO ANSAMBLIS

Juozas Mikonis
Realtor, Notary Public

East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavyse Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Saskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Saskaitą, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

GEGUŽINĖ ŠI SEKMADIENI

Joninių gegužinė Dirvai paremti, turėjusi įvykti birželio 24, dėl lietaus buvo perkelta į šį sekmadienį, liepos 1-mąją dieną toje pačioje vietoje: dr. Vytauto ir Aldonos Mauručių sodyboje: 8459 Bridlehurst Trail, Kirtland, Ohio. (Nuo Lietuvos Namų #6 keliu važiuoti į rytus iki #306 kelio ir sukti į dešinę - į pietus. #306 keliu važiuoti iki Bridlehurst Trail - pirmas keliukas kairėje pusėje. Nuo #306 kelio dešimtas namas ir bus gegužinės sodyba.)

Gegužinės pradžia 1 val. po piet. Bus trumpa Joninių programa, skambės dainos. Visi galės pabandyti laimėti loterijoje. Bus skanių užkandžių ir gėrimų.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti šioje gegužinėje ir paremti Dirvą, švenčiančią septyniolikos penkerių metų sukaktį.

Rengėjai

• **JUOZAS STEMPUŠIS** ilgametis Tėvynės Garsų radijo programos vedėjas ir redaktorius, veiklus visuomenininkas besireiškiantis lietuvių ir amerikiečių aplinkoje, šį savaitgalį paminėjo 70 metų amžiaus sukaktį. Sukaktuvininkui ir bendradarbiui linkime dar daug gražių, šviesių ir darbinių metų!

• **GRANDINĖLĖS** šokėjai gavo Sovietų Sąjungos vizas kelionei į Lietuvą. Ilgai lauktą kelionę jie pradeda iš Clevelando birželio 28 d. ir sugrįš į namus liepos 13. Kelionėje dalyvaus 45 Grandinėlės nariai bei jų vadovai.

Grandinėlės administra-

torė Aleksandra Sagienė per Tėvynės Garsų radiją pareiškė:

"Mums pasitaikė didžiausia laimė – iš Amerikos nuvežti Grandinėlės šokėjus į Lietuvos tautinių šokių šventę!"

Paklaustas, ar Grandinėlės šokėjai pasiruošę, meno vadovas Liudas Sagys atsakė:

"Jau iš rudens pradėjau ruošti šokių šventės programas. Mes esam lengvi, galim aukštyn pašokti ir greičiau pabėgti negu prieš metus laiko. Jų pasirodymas bus geras. Jie pamatys Lietuvą."

Linkime Grandinėlei laimingo skrydžio. (js)

• **DR. VLADAS IR LILI BLOŽĖS**, Strongsville, OH, įsijungė į Dirvos 75 metų sukaktuvinį vajų, įnešdami 1000 dol. Clevelando vaizaus komitetui

Dr. Vladas Bložė yra buvęs Vilties draugijos valdybos vicepirmininkas, o šiais metais išrinktas Vilties d-jos revizijos komisijos pirmininku.

Dėkojame už paramą.

• **LIETUVIŲ KULTŪRINIO DARŽELIO** valdyba liepos 21, šeštadienį, rengia savo metinį pobūvį gražioje Gwinn sodyboje, Bratenahl. Bus įdomi kamerinės muzikos programa ir skanios vaišės. Visi kviečiami dalyvauti ir paremti Kultūrinio darželio naujus projektus. Pradžia 6 val. vakaro.

Bilietas 25 dol. asmeniui. Juos galima įsigyti Taupoje pas Gražiną Varnelienę, tel. 481-6677.

• **LIEPOS 22, sekmadienį, 12 val.** Lietuvių kultūriname darželyje bus atidengtas naujas Lietuvos atgimimo patriarcho dr. Jono Basanavičiaus biustas, kurį išliejo skulptorius Ramojus Mazoliauskas. Smulkesnė šių išskilmių programa bus paskelbta vėliau.

• **STANISLOVAS BYŠEWSKIS**, lenkų poetas, sukūrė eilėraštį "Lietuva", kurio pirmosiose eilutėse skamba šie žodžiai: "Lietuva! Pasaulis klausosi tavo laisvės dainos, kurią dainuosi ji jėgos kupina širdimi..."

Eilėraščio kopiją Tėvynės Garsams atsiuntė prof. dr. Jeszy Maaciūško, ir autorius žada parūpinti vertimus lietuvių ir anglų kalbomis.

(js)

Kun. Gediminas Kijauskas, S. J.

KUN. G. KIJASKAS – SUKAKTUVININKAS

Laikas bėga greitai. Dar taip nesenai šventėm kun. Gedimino Kijausko 25-rių metų kunigystės sukaktį, o štai birželio aštuonioliktą su kako jau ir trisdešimtis metų jam einant Dievo pašauktu keliu. Be to, birželio 29 d. kun. Gediminas Kijauskas sulauks ir šešiasdešimt savo amžiaus metų.

Ta proga, parapijos sveitainėje po pamaldų, vyr. skaučių Židinio iniciatyva, buvo suruoštas šeimyniškas pasveikinimas Klebonui, į kurį įsijungė ir vietinės organizacijos. Po gražių padėkų įvertinant intensyvų klebono darbą ir gausių linkėjimų, žodį tarė pats solenizantas ir su visais pasidalino didžiuliu gimtadienio tortu.

Tėvynės Garsų radijas ir Dirva sukaktį proga linki kun. Gediminui daug sveikatos, stiprybės ir džiaugsmo darbuose Bažnyčiai ir Tėvynei Lietuvai.

JURGIS MALSKIS SUKAKTUVININKAS

Aktyvus visuomenininkas Jurgis Malskis š.m. Liepos 4 d. švenčia 80 metų kaktį. Clevelando lietuvių visuomenei jis žinomas, kaip nenuilstamas veikėjas, kultūrininkas, kalbėtojas ir entuziastingas lietuvišku reikalų rengėjas.

Daug metų vadovavęs

Clevelando LB Apylinkei paliko gerus prisiminimus, kai kolonija klestėjo kultūriniais renginiais ir tautine veikla. Tačiau jo aktyvumas nesiribojo vien Lietuvių Bendruomenės veikla, jis reiškėsi plačiai ir kitose organizacijose: JAV LB Kultūros Taryboje, Ramovėnuose, Dievo Motinos parapijoje ir kitur. Dar ir šiandien jo aktyvumas visur jaučiamas. Jo talkos šaukiasi organizacijos ir kultūriniai vienetai, į kurių kvietimus visuomet palankiai ir su noru atsiliepia.

Šiuo metu Jurgis Malskis vadovauja gausiai pensininkų organizacijai. Negalima užmiršti ir jo aktyvią veiklą organizuojant Čiurlionio Ansamblio 50-ties metų sukaktį iškilmingai atšvęsta prieš mėnesį. Šiuo vienetu ir toliau jis rūpinasi padėdamas su lėšom jų kelionei į Lietuvą. Šalia minėtų pareigų jis yra LB Ohio Apygardos valdybos narys.

Šiam nenuilstamam visuomenininkui linkime geros sveikatos ir dar daug kūrybingų ir veiklių metų.

(ib)

• **VINCAS APANIUS** išrinktas Clevelando Kultūrinio Darželio federacijos pirmuoju viceprezidentu ir taip pat Ohio valstijos sodų bei parkų planavimo Sąjungos gegužės mėnesio išskirtiniu nariu.

Ohio Landscapers Assn. profesinis žurnalas skiria ištiesą puslapį Vinco Apaniaus profesinės karjeros aprašymui.

Gyvendamas Chicagoje, Vincas Apanius sodininkystės žurnale radęs skelbimą, kad ieškomas sodininkas Bratenahl esančiai Gwinn Estates sodybai. Gavęs darbą persikėlė čia ir toliau plėtė ryšius sodininkystės profesijoje – tapo Garden Center nariu, paskaitininku. Pagaliau 1957 m. įsteigė savo bendrovę "Better Lawns & Gardens".

Po trisdešimties metų darbo sodų bei parkų planavimo profesijoje, Vincas Apa-

nus išėjo į pensiją, palikęs įpėdinystę ne tik savo sūnui Aleksui, kuris yra Clevelando sodų centro egzekutyvinis direktorius, bet ir eilei žymių amerikiečių sodininkų.

Savo profesinę patirtį ir darbą Vincas Apanius dabar skiria lietuvių klausimams, vadovaudamas Lietuvių Kultūriniam Darželiui, kuris jo priežiūroje yra atnaujinamas ir gražinamas. (js)

• **IZABELĖS JONAITIENĖS** laiškas – kuriame ji klausia, kodėl amerikiečiai garbina Gorbačiovą, o tylomis praicina pro savo veteranus, kurie kovojo už Amerikos garbę ir laisvę, ne teko gyvybių, ar tapo invalidais, – buvo atspausdintas birželio 22 d. Clevelando savaitraštyje The Plain Dealer.

I. Jonaitienė taip pat pareiškė, kad Gorbačiovas yra tas pats žmogus, kuris paskelbė ekonominę blokadą Lietuvai, tramdė armėnus ir gruzinus, laikė prispaudęs Rytų Europos kraštus. Ir klausdama – "...ką gero Gorbačiovas padarė Amerikos žmonėms, kad jie jį taip garbina?" – baigia savo laišką Izabelė Jonaitienė. (js)

• **DENNIS ECKART** – kongresmanas kuriam priklauso Mentor rajonas, – su vežimėliu buvo atvežtas į Atstovų Rūmų pasėdį, kad galėtų balsuoti už JAV konstitucijos papildymą straipsniu, kuriuo būtų draudžiama paniekinti Amerikos vėliavą. Konstitucijos papildymui reikalinga 2/3 balsų dauguma nebuvo surinkta. (js)

• **DAIL. AUDREY SKUODAS** meno kūrybinių parodų šiuo metu vyksta Cleveland Center for Contemporary Art, 8501 Carnegie Ave. Paroda bus atidaryta iki birželio 30 d. ir galima lankytis nuo 11 val. Įėjimas laisvas. Audrey Skuodas, lietuvių kilmės, yra dėstytoja Clevelando meno institute.

• **LKVS "RAMOVĖ"** Clevelando skyrius, matydamas sunkią laisvėjancios Lietuvos į pilną nepriklausomybę padėtį, paskyrė auką tūkstantį dolerių ir nusiuntė į ministerės pirmininkės Kazimieros Prunskienės atidarytą Švedijoje sąskaitą: Kazimiera Prunskienė, Foerenings Banken No 57201600 Litua-niens Sjaelvstaendighets Fond, Stockholm, Sweden.

• **JUOZAS B. NATKEVIČIUS**, Arėjo ir Juditos Natkevičių sūnus, š.m. birželio 8 d. baigė University School gimnaziją ir gavo brandos atestatą. Jis yra priimtas ir rudenį pradės studijuoti inžineriją Ohio Miami universitete.

DIRVA

• DIRVA ateinančią savaitę, dėl JAV nepriklausomybės šventės – liepos 4 d., neišeis. Sekantis numeris išeis liepos 12 d. data.

• **DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI** gautos šios novelės: Abaro – PASKUTINĖS SŪPUOKLĖS, Zigmo Kunoto – GINKLANEŠIO GODA, Julius Varno – ŠIŲ LAIKŲ ISTORIJA, Žio-go – PAŽADAS, Fleitos – KOMPOZITORIUS, A. Lapo – RANKOS, Keleivio – NIPPERSINK.

Jury komisija sudaryta iš Los Angelėje ir apylinkėje gyvenančių asmenų: Miltonas Starkus – rašytojas ir buvęs ilgametis Lietuvių Dienų redaktorius, Viltis Jatulienė – aktorė ir bibliotekininkė, Petras Maželis – dramos režisierius. Koordinatorė Rūta Kleva Vidžiūnienė – Dirvos bendradarbė, Lietuvių Žurnalistų S-gos pirmininkė.

10 MILIJONŲ DOVANA LIETUVAI

Birželio 19 senatorius Daniel Patrick Moynihan Senatui pateikė įstatymo projektą ("Bill"), kuris siūlo papildyti 1961 metų "užsieniui pagalbos" aktą ir skubos keliu Lietuvai paskirti 10 milijonų humanitarinę pagalbą.

Kiek skirtingą to paties įstatymo versiją prieš kelias dienas Senatui pateikė ir senatorius William L. Armstrong. Jo įstatymas siūlo taip pat 10 mil. sumą.

Įstatymo projekte sakoma, kad Lietuvoje susidariusi pavojainga padėtis ir kad Lietuvos žmonės skubiai reikalinga vaistų, medikamentų, maisto ir rūbų.

Šių įstatymų projektai

DIRVOS FAX (216) 431-1614

atsirado Senate dėka ištvermingos ir pasiaukojančios Angelės Nelsienės akcijos Washingtone. Tą akciją ji vykdė beveik tris mėnesius, tarėsi su senatorių štabų nariais ir pačiais senatoriais ir aprūpino juos reikiama informacija ir dokumentais.

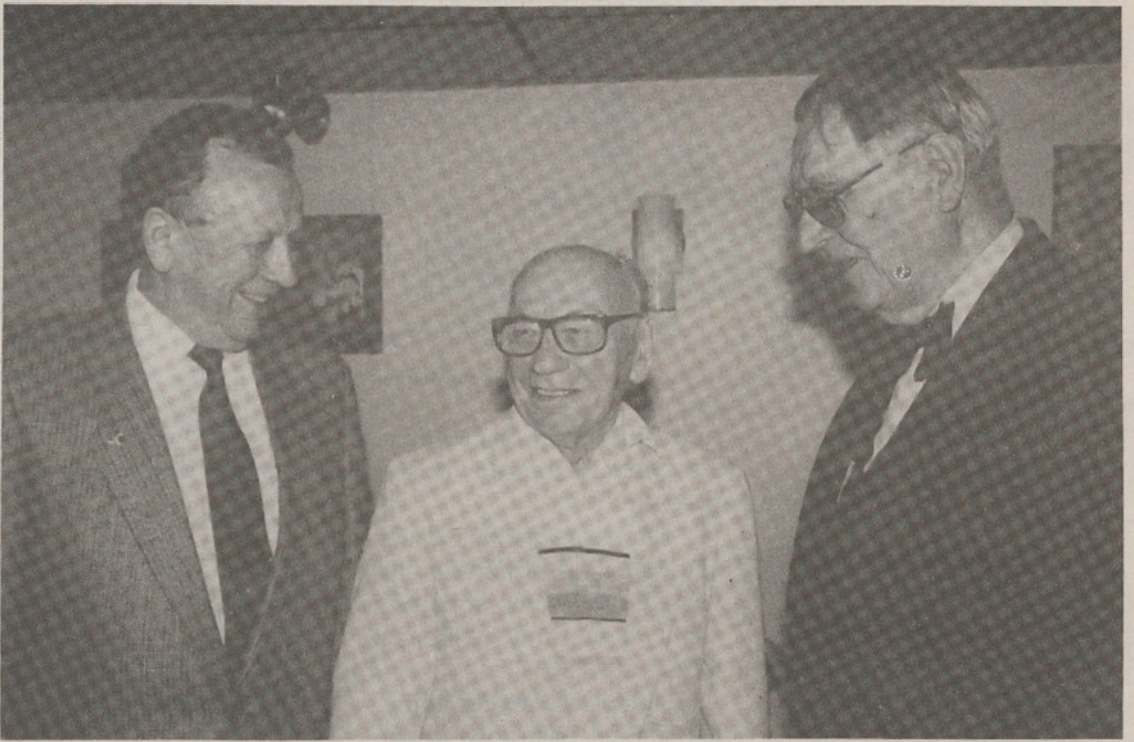
• **ČESLOVAS KARALIS**, 59 m. amžiaus, inž. Valdo Adamkaus brolis, gyvenęs Lemont, Ill., birželio 21 d. žuvo automobilių katastrofoje. Nuliūdime liko žmona Violeta, keturi sūnūs, sesuo ir kiti artimieji.

• **S. KUZMICKAS, S. Monica**, Ca., keisdamas adresą, pridėjo Dirvai paremti auką 20 dol. Ačiū.

JAV PROFESORIUS Į LIETUVĄ

University of California, Los Angeles profesorius dr. Algirdas Avižienis sutiko priimti kvietimą rektoriaus pozicijai Vytauto Didžiojo Universiteto Kaune – rašo The New York Times, birželio 18 d. laidoje. Pažymi, kai VDU buvo uždarytas 1940 metais, Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą. Ir dabar, beveik po 50 metų universitetui atsidarius, pirmasis rektorius bus Californijos universiteto kompiuterių mokslų profesorius, į Ameriką iš Lietuvos atvykęs būdamas 12 metų.

Dr. A. Avižienis dalyvaavo 1989 m. balandžio mėn. konferencijoje Kaune, duodamas pagrindinę paskaitą apie UCLA struktūrą valstybinių mokyklų sistemoje. Konferencijos metu buvo padarytas sprendimas atkurti universitetą, nepriklausomą

Mečys Valiukėnas, naujasis Tautinės S-gos garbės narys, sveikinamas dr. L. Kriaučeliūno ir gen. konsulo A. Simučio Tautinės S-gos seime Bostone.

mą nuo sovietų kontrolės.

"Tikslas buvo ne prašyti leidimo, bet paskelbti universitetą atidarytu" – cituoja NY TIMES dr. A. Avižienį. "Laikraščiai atspausdino žinią, visi buvo laimingi ir niekas nesakė 'ne'. Jie negalėjo rasti įstatymo, draudžiančio atidaryti universitetą".

Prof. dr. A. Avižienio idėja – pritaikyti Amerikos stiliaus santvarką universitetui, – yra radusi entuziastingo pritarimo profesūros ir studentų tarpe. Jis planuoja verbuoti universitetui vakariečius profesorius ir baigiančius studentus, įvesti anglų kalbą kaip antrąją valstybinę kalbą – nustumiant rusų į trečiąją, nustatyti lankstesnes pirmųjų metų ir labiau akcentuotas baigiamųjų metų aukštesniojo lavinimosi programas.

Pirmosios klasės, 180 studentų, šiuo metų yra baigiamųjų egzaminų eigoje.

(js)

Pastaba: prof. dr. A. Avižienio kelionei į Lietuvą vizos išdavimas buvo sulaukęs ir iki šiol ji nėra gauta.

PASAULIO UNIVERSITETŲ REKTORIAMS

1989 metais Kaune atkurtas Vytauto Didžiojo universitetas, kurį sovietų valdžia uždarė 1950 metais siekdama prislopinti lietuvių tautinės kultūros raidą. Pagal Statutą universitetas yra nepriklausoma, savarankiška aukštoji mokykla, kurios profesoriams, dėstytojams ir studentams užtikrinama sąžinės ir pasaulėžiūros laisvė. Labai svarbus universiteto ypatumas yra tai, kad jo valdyme dalyvauja Lietuvos ir Lietuvių išeivijos mokslininkai – senatą sudaro 48 Lietuvos profesoriai ir 48 išeivijos profesoriai iš JAV, Kanados, Europos ir Australijos universitetų.

1990 metų gegužės mėnesį Vytauto Didžiojo universiteto rektoriumi senatas išrinko Kalifornijos universiteto profesorių, pasaulyje garsų informatikos specia-

Būrio draugų ir artimųjų apsupti balandžio 22 d., Los Angeles Tautinių Namų didžiojoje salėje, labai darnaus vedybinio gyvenimo keturiasdešimtą sukaktį gražiai paminėjo veiklos ir populiarios buvę 'kanadiečiai', dabar jau daugelį metų įsikūrę saulėtoje Kalifornijoje – Bronė ir Juozas Dzenkaičiai. Juozas Dzenkaitis – ilgametis Los Angeles Radijo Klubas išdininkas, priklauso Šaulių Sąjungai, Šv. Kazimiero bažnyčios komitetui, veiklus Tautinių Namų dalininkas. Bronė Dzenkaitienė, visuomet besišypsanti, darbšti visų parengimų pagalbininkė, aktyvi Dukterų Draugijos narė. Sėkmės ir ilgiausių, laimingų metų Bronei ir Juozui! (rs)

listą Algirdą Avižienį. Iki šiol sovietų valdžia neleisdžia rektoriui A. Avižieniui atvykti į universitetą ir pradėti darbą.

Vytauto Didžiojo universiteto senatas prašo Jus kreiptis į sovietų vyriausybę, kad nebūtų daromos kliūtys prof. A. Avižieniui kaip galima greičiau atvykti į Lietuvą.

Vytauto Didžiojo universiteto senatas

(LIC)

• **SIUNČIANT DIDESNES KNYGŲ** siuntas į Lietuvą, patogiasias ir pigiasias tam būdas yra pasinaudoti vad. "M-Bag Mail." JAV paštas nemokamai parūpina patogius medžiaginius maišus. Persiuntimo tarifas tada yra tik 72 centai už svarą. "M-Bag Mail" tinka siunčiant vienam adresatui nema-

žiau, kaip 15 svarų knygų ar kitų spausdinių. Visos siuntos svoris negali viršyti 66 svarų. Dėl smulkesnių informacijų galima kreiptis telefonu (312) 434-4545 arba laišku į Lithuanian Research and Studies Center, Inc., 5620 S. Claremont Avenue, Chicago, IL 60636.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

"ATGIMIMO"

prenumeratoriams užsienyje Pranešame, kad mūsų savaitraštį, kurį siuntinėsim oro paštu, galima užsisakyti nuo bet kurio mėnesio. Kaina 35 JAV dol. arba 40 Kanados dol., arba kita valiuta metams. Čekius siųskite A. ŠILEIKA "ATGIMIMAS" 11 Morningside Ave. Toronto, Ont. Canada M6S 1C1

Angelė Nelsienė su mažumos Atstovų Rūmuose vadu Robert H. Michel (R-IL), kurio dėka jai pasisekė metų pradžioje suorganizuoti Amerikos baltų atstovų susitikimą su prezidentu Bush.